

A MI LAPUNK

A diákság és a cserkészzet.

Irta: SCHERER LAJOS.

Diákságunk nagy része még ma is szervezeten. Jól-rosszúl elvégzik iskolai ki-
szabott teendőiket. Mással aztán nem törődnek. Henyélőnek pedig sok az ünnepe!

Ha széttekintgetünk középiskoláinkban, mit látunk? — A daloskör alszik. A sport
művelése rendszertelen. Az iskolai ifj. könyvtárból alig egyharmada a tanulóknak visz
ki könyvet olvasni. Zenét alig tanul száz fiú közül tíz. A céltudatos nyelvtanulásnak
alig lájuk nyomát. Maga a feleledő önképzőkör is alig fejt ki igazán érdemes munkát.
De . . .! Az iskola előtti fagyaltosnak, cukorkakereskedőnek nagy a vevőközönsége.
A tánciskolai termekben sok ifjú mozog. Multságokra sokan szívesen mennek. A mo-
zit is gyakran felkeresik. A felnőttek részére készült ujságok is sok fiú kezében forog-
nak. Ám az, ami a tanuló ifjút igazán fiúvá, serdülő, kedves ifjává avatja, alig vehető
észre. A legtöbbje a nagyokat majmolja. Korán érik és korán válik az életre haszna-
vehetetlenné. Talán azért is van oly sok bukás középiskoláinkban.

A diákság kisebbik része a fent rajzolt átlagképtől elütő. Élénk, vigkedélyű,
örökösen mozgó, minden iránt érdeklődő, mindenben kovász, szolgálatkész kis sereg.
Cserkésznek hívják őket. Baden Powell-ra esküsznek. Járják a szabad természetet.
Fúrnak-faragnak. Dalolnak. És ezer apró-cseprő munka közepette azon vannak, hogy
Istentől beléjük oltott lelki és szellemi kincseiket, tehetségeiket fejlesszék, hogy embe-
rebb emberré váljanak, talpig férfiúvá, hogy parancsolni és engedelmeskedni egyaránt
tudjanak.

A cserkészzet tette ilyen feltűnővé a diákság két csoportja közti ellentétet. Ehhez
járul külsőleg még a cserkészruha is. Szinte azt lehetne mondani, hogy a nem-cserkész
ellenségesen nézi cserkészdiák testvérét. Mert ez jobban halad tanulmányaiban. A ta-
nárok is jobban szeretik a jó cserkészt. A társadalomban is megbecsültebb. Mert ér-
téket látnak a cserkészben.

Pedig a mai cserkészzetünk még igen kezdetleges. Egyes tanárok nem sokat tö-
rődnek vele. A fejlődését sokféle akadály megnehezíti. A kiképzés is még tökéletlen.
A szervezkedés sem elég alapos. És mindezek dacára sok cserkészkalap alatt egész
kis külön tudomány rejtőzik. És egyre nő a világon szerte a nemzetek cserkészeinek
a száma. Sűrű a nemzetközi érintkezés. Nagy dolgokat mozgatnak már a két milliónál
több cserkészei a világnak. A grammofon, a film, a rádió korában egy lelkes csapat
törtet előre. Nemzetek versenye tükröződik a cserkész-világösszejöveteleken és a cser-
kész-világ bajnokságon nemes küzdelmek döntik el, hogy melyik nemzetnek jobb a cser-
készifjúsága.

Egész új társadalom képét vetítik elének a cserkészek. A hűség, önzetlenség,
engedelmesség újból nem üres fogalmak s az Isten, haza, embertársak iránti köteles-

ségek új szint nyertek a cserkészliliom jelvénye alatt küzdők táborában, mert testvériségbe kapcsolja össze a világ minden nemzetének cserkészifjait, cserkészlányát. És ez a testvériség életet, emel, nagy tettekre buzdít.

Eljön, már nincs is oly messze az az idő, amikor a diákság java és nagyobb része, sőt a nem-diák ifjúság is, a kereskedő és iparos tanuló, beáll az új nemzedék soraiba, mert a jó munkából részt kíván venni, mert érzi, hogy a munka imádság, a henyélés pedig minden rossznak az anyja.

Az ifjúság nagy érték. Ezer kincs van elrejtve egy-egy ifjú szívében. Csak életre kell azt kelteni. És az ifjú válla oly sokat bír el! A ragyogó arc, a tiszta, mélytűző szem, az önfeláldozás és testvériség új, jobb jövőt mutat. És ki nem óhajtja ezt? Ezért föl kell rázni a diákságot álmából. Meg kell velük értetni, hogy a kérészeletű élvek helyett nemesebb dolgok is vannak, örökigaz eszmények. Ezekért hevülni, fáradni, sőt izzadni is élvezet. A küzdés acélosít. A hosszú bolyongások úttalan próbái nem vesznek kárba. Elbukások, céltevesztések, sikertelenségek a jobb út felé vezetnek. Csak el kell kezdeni a munkát. Meg kell rázkódnni, lábba jönni, ökölbe szorítani a kezét és ostromolni a jobb, a szebb jövőt.

Az ifjúnak ez a küzdés is játék, mert férfiúi szemében akarat csillog. Csiszold, egészsítsd ki, javítsd magadat és lendülettel, szeretettel, kilartással meg fogod közelíteni a célt: jobb, nemesebb, hasznavehetőbb emberré válsz, mint eddig voltál.

Diákok, álljatok be a cserkészek közé!

Az ibolya.

Irta: FARKAS GYULA

— Ez már igazán hallatlanság! Ezen a héten épen harmadszor késelek el! No majd segítetek én a bajodon! Miért késtel el? Hallod, miért késtel el?

Mór tanár úr arca egészen nekivörösödött, úgy kiáltott rá Janits Pistára, aki nehezen lihegve állt előtte, lesütött szemmel és csapzott hajáról törölte a verítéket. Az ajka reszketett, de nem felelt. Mór tanár úr rácsapott az asztalra:

— Adta kölyke, nem hallod, hogy kérdezlek!?

Az osztály pokolian élvezett és Kis Jancsi titokban buzgón fohászkozott: drága Janits, ne felelj, húzd, ameddig húzhatod, neked már ugyanis mindegy, még egy tucát szót kell leírnom... csak addig... és Schneider széles háta mögé bújva villémgyorsan másolta a szomszédja szótárját. A többiek sietve magolták a latin szavakat, az osztály duruzsolt, mint egy méhkas nyári délutánon. Csak Dobi az első padban ült némán és figyelte fölényesen a jelenetet. Ez a stréber otthon szokott készülni. Most mégis megszánta a vergődő Pistát:

— Tanár úr, kérem — mondta illedelmesen és az arcáról lerítt az osztályelső nyugodt önhitsége — Janitsnak a szomszéd faluból kell mindennap bejárnia. Másfélóra útja van.

— Hát téged ki kérdezett, te vakarcs!?(Jóleső, kárörvendő hahota az osztály minden sarkán. Dobi elpirultan leül, de az arca továbbra

is illedelmes és önhitt. A tanár úr megenyhül.) Ha messze lakik, keljen fel korábban! Sajnálom, már beírtalak a hiányzók közé, igazolatlan óra, intézd el az osztályfőnök úrral. Takarodj a helyedre.

Az osztály összezúgott: ennek a Dobinak megint el kellett a dolgot rontania, Janits még egy negyedóráig kihúzta volna, most aztán kezdődik a felettetés. A nagy kamasz Schneider körülnézett az osztályon, aztán önfeláldozóan kinyújtotta a karját. Jóbarátja volt Pistának, de hát az osztályérdek mindenekelőtt.

— Mit akarsz?

— Tanár úr, kérem, én tudom, miért késik el mindig Janits!

Mór tanár úrnak elakadt a lélekzete erre az újabb szemtelenségre, Schneider pedig felhasználva a kedvező alkalmat, hadarva folytatta:

— Tetszik tudni, tanárrkéem, Janits mindig ibolyát szed útközben, a múltkor az egész tarsolya tele volt. Es tetszik tudni, kéem, most április van és a réteken...

A fiúk neveltükben a padokból dülöngéltek ki, Mór tanár úr meg csak kapkodott a levegő után:

— Nem ülsz le mindjárt, adta kölyke. Akkor beszélj, ha kérdezlek. Adta haszontalan, szemtelen kölyke. Garázdálkodni, azt tudsz, lássuk, a leckét tudod-e. Gyere csak ide, hozd csak ide a szótáradat!

Schneider vértanú komolysággal csempészte el Kis Jancsinak szerencsésen elkészült szótárát és búsan ballagott kifelé.

Janits Pista pedig ült a helyén, még a tarisznyáját is elfelejtette lerakni és az arcán két nehéz könnycsepp gördült végig. Nem a tanár úr haragja, nem az igazolatlan óra, hanem a fiúk kacaja fáj neki. Hogy Schneidernek az ibolyákat el kellett árulnia! Pedig hogy kérte, hogy ne szóljon senkinek!

Ez nehéz napja volt! A tízpercben a fiúk majd szétszedték tarisznyáját és a benne talált ibolyákon kacagva osztoztak. Pista osztogatta az ökölcsepásokat jobbra-balra, de hát ő csak egyedül volt, azok meg egész sereg. Bizony az ibolyából nem maradt egy szál sem.

A következő órát az osztályfőnök tartotta. Csak egy tekintetet vetett az osztálykönyvbe, aztán felemelte a fejét:

— Hát, Janits, te hol voltál az első órán?

Az osztály felkuncogott, mintha csiklandozták volna és a pajkos április bemosolygott a kitért ablakon. Az osztályfőnök úr nem kiabált, szelíd, finom úri ember volt, fehér gamásnikkal, csokorra kötött nyakkendővel és feleltetés közben a körmeit szokta manikürözni. Janits neki-bátorodott, inkább elmond mindent, csak az ibolyát ne emlegessék megint:

— Őzvegy édesanyám beteg és most regelenként nekem kell... nekem kell... a tehenünket megfejni.

Bruhahahaha... Janits tehenet fej! Hallatlan, nagyszerű! Hahahaha!

Az osztályfőnök úr is elmosolyodott, finoman, díszkréten (mire Dobi is jónak látta hamar mosolyra huzni a száját) és összekulcsolta szépen ápoltsa kezét:

— Fiam, ez nincsen jól így! Vagy iskolába jársz, vagy tehenet — hm — fejsz. Az utóbbi időben a tanulásban is nagyon hanyatlasz, egyremásra késel el. Ora után gyere a tanáriba, majd írok az anyádnak egy levelet. Talán nem is te vagy a hibás, szóval írok egy levelet...

Pista leült és két keze közé szorította égő arcát. Valahogyan úgy érezte, hogy itt körülötte senkinek sincs lelke, csak neki és az fáj, kimondhatatlanul fáj! Milyen jó volna menekülni innen, haza, édesanyjához, aki oly igen beteg és aki ma olyan furcsán, hosszan csókolta meg az elbucúzásnál. Jaj, talán csak nem kelt fel, mint tegnap, hogy megfőzze kis öccseinek az ebédet. Miért is nem engedte, hogy otthon maradjon, oly örömmel elvégez minden-minden munkát, csak ő gyógyuljon meg, az édesanyja... Oh, mit tudják ezek itt, ezek a gondtalanul kacagó fiúk, ez a vasallnadrágu tanár úr, hogy mi a fájdalom!

Az utolsó tízpercben már izgatott, előérzetes türelmettség vett rajta erőt. Nem bírta ki a füledt osztályban, leszaladt az udvarra. A zöldbe borult akácok között a fiúsereg úgy kergető-

zött, mint megvadult csikók. Pista nekicövekedett egy fának és nézte a játékokat. Mellette nagy csoportosulás volt, egy csapat fiú körülvette Kerekes tanárt és valamit nagyban tárgyaltak. Valaki az ő falujának nevét emlegette és erre Pista felfigyelt. Kerekes volt, a cserkészek vezetője, a fiúk mind cserkészek voltak, akik körülállták. Ezt a Kerekest szerette Pista legjobban a tanárok között, pedig nem is tanította őt. Akárhányszor találkoztak, mindig olyan különösen pihent meg rajta a szeme és egyszer meg is állította a folyosón és megkérdezte, miért nem áll be a csapatba. Akkor csak annyit tudott felelni: Nem lehet, nem lehet! és elfutott. Ezen most úgy elgondolkozott, hogy nem is hallotta a csengőszót. A cserkészek szétbentek, a fiúk zsvajvos veszekedéssel tódultak a bejárat felé, ő meg csak állt önfeledten az akácnál, mintha odakötötték volna.

— Hát, Pista, te mit busulsz? Talán bizony beszekundáztál?

Hát, Pista, te mit busulsz?

„Pista“, ezt még nem mondta neki ebben az iskolában senki. Ráemelte égő két szemét a mosolygó Kerekesre és ha most megadatott volna neki a beszéd művészete, bíboros szavakban rakta volna ki elé szíve minden fájdalmát. Így csak egy nagyot sóhajtott és szeme elfátyolosodott. Kerekes tudott fiúszemek mélyén ol-

vasni, komolyra vált az arca és rátette kezét Pista vállára:

— Látogass meg a jövő héten! Akkor majd elbeszélgetünk, jó? De most siess, régen csöngették!

Pista egy óraker sietve akasztotta nyakába a tarisznyáját és könyökével tört magának utat a fiúáradatban. Ma szombat van, holnap vasárnap, nem kell iskolába, városba jönnie; egész nap dolgozni fog. Egy hétre ellátja a házat. A vágy meggyorsította lábait, már a réteken járt, már látta kis falujának templomtornyát. Egyszerre egy árok-szélnél megtorpant. Nem mintha nem tudott volna átugrani. Nem, az árok csupa kék volt, nagyfejű, illatozó ibolyától. Édesanyja sápadt arcára mindannyiszor örömrózsákat csalt, mikor iskola után egy nagy csokorral ráköszöntött: „Ettől az ibolyától, meglásd, meggyógyulok“, szokta ilyenkor mondani, pedig nem is az ibolyának: a fiának örült. Ezért késett el Pista már háromszor az iskolából, mert előadás után bizony nem ért rá virágot szedni. De most kifosztották! Nem gondolkozott soká, levetette magát az árok-szélre, két kézzel szedte-szedte ezt a gyönyörű tavaszi reménységet, beletemette illatába az arcát és belecsókolta minden szeretetét. Az osztályfőnök levelét pedig, mely a keblét égette, apró kis darabokra szaggatta és szélnek eresztette.

A konyhában két kis öccse nyügösködve fogadta:

— Olyan éhesek vagyunk és édesanya nem ad ebédet!

— Lesz mindjárt ebéd, csak ne sírjatok!

Anyja szemében halvány öröm parázslott fel, amikor belépett, de ez nem volt a régi öröm. A kopott takaró alatt nehezen zilált a melle és homlokára apró verejtékcseppek ültek ki.

— Édesanyám, rosszabbul érzi magát?

A meleg csak legyintett egyet kezével és nézett rá tovább nagy-nagy — búcsuzó szeretettel. Leült az ágya szélére, elébe tette az ibolyát. Az anyja fáradtan megszagolta, aztán halkán kérdezte:

— Mi újság az iskolában?

— Oh, nincs semmi, minden rendben van.

— A tanárok?

— Nagyon jók. Az osztályfőnök úr üdvözli édesanyámat.

A beteg hálásan elmosolyodott:

— Csak szeresd őket fiam és tanulj szorgalmasan, hogy ember legyen belőled. Ha én már...

— Jaj, édesanyám, megárt a sok beszéd. Most sietek, adok a gyerekeknek ebédet, édesanyámnak is főzök jó húslevest.

Nagyon nehezeére esett az átlátás és a szíve ugy fájt, maga sem tudta miért, hogy legjobban szeretne volna kiszakítani a melléből.

A két kis fiú hamar megkapta a maga porcióját, ő meg vitte be a párologó levest. A két öcskös egyszerre csak riadtan nézett össze: benn mintha Pista leejtette volna a tányért;

aztán egy iszonyú sikoly hallatszott: „Édesanyám, édesanyám“, majd egy súlyos test zuhanása. Aztán minden csöndes lett, a két gyerek meg tovább majszolta a főtt burgonyát...

A cserkészcsapat hangos énekszóval vonult be a kis faluba. Ez volt az első tavaszi kirándulás, alig bírtak a jókedvükkel és kalapjukat felcicomázták letarolt ibolyacsokrokkal.

— Ebben a házban lakik Janits, mondta Schneider Kerekesnek egy nádfedeles kis vi-tyilló előtt.

— Igazán? Nagyszerű! Meglátogatjuk! Fiúk, várjatok itt a ház előtt és énekeljétek valami szépet. Itt lakik a negyedik Janits, Schneiderrel meglepjük!

— Az ibolyakirály, kacagtak az osztálybe-
liek, a csapat meg szilajkodva rázendített:

Házunk előtt mennek el a cserkészek,
Édesanyám, én is közéjük lépek...

Épen olt tartottak, hogy: nem a világ az a kis próbaidő, amikor Schneider sápadtan fordult ki a házból.

— Hallgassatok, az Istenért, hallgassatok!

Az osztálytársak egyszerre körülvették: Mi történt? Mi baj?

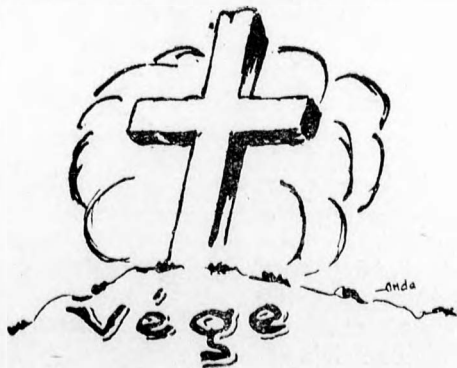
— Meghalt az édesanyja!

A kalapok öszlönyszerűen, mintegy parancs-
szóra lekerültek a buksi fejeikről. Schneider szeme az ibolyacsokrokra esett és a szívét összeszorította az emlékezés.

— Ide minden ibolyát!

A fiúk nagyon is jól megértették, két kalap megtelt ibolyával, Schneider vitte be a házba és teleszórta vele az ágyat, ahol nyugodtan aludt az anya, arca kiengesztelődve mosolygott és az örökálmot eltörülte róla minden gondredőt. Pistát Kerekes erősen magához ölelve tartotta, a fiú elveszletten zokogott, a parancsnok szólanul, bársonyosan símogatta a haját és ez többet ért minden vigasztalásnál.

Pista már régen a városban lakik úri kvár-
télyon, a cserkészcsapatban egy őröt vezet, de minden áprilisban kizarándokol az osztálybeli cserkészeket szülőfalujába és egy áldott sírt teleszórnak a tavasz első ibolyáival.

Átkelés a Panamán.

California partjainak közelében két napig rázott a vihar. Hajónkat, amelyen egy cseh ezred és egy magyar század utazott, bizony, majd hozzávágta a californiai sziklás partokhoz.

Harmadnapra mosolygós, csendes nap virradt ránk. (Tévedés volna hinni, hogy a vihar elmúlt! Csak mi jöttünk ki belőle!)

Mexico partjai alatt már jól esett a tréfálkozás. Csoportba verődve az ősi indián nyelvet tanultuk: Po-po-ka-Te-petl, Cik-lal-te-petl, Ki-lu-lva, Kra-ka-to-a, stb. Közben az öreg Popokatepetl nagy, kormos fellegeket eregetve füstölgött magában. Vicsorította ránk a fogát.

Sima, zöld tengervízen érkezünk be a balboai révbe, a Panama-Canal nyugati bejárójához.

Dél volt.

Lenn a hajófenéken 35° Celsius, fenn a fedélzeten 55°... plusz.

A vasfalakról csurgott az olaj, mint a kacsülön lógó szalonnából a zsír. A firnájsz szédítő bűdössége velőnkig hatott. A hajó farán felhalmozott vöröshagymás-ládákból gőzfelhőkben párolgott ki az illatár.

Európában virágillat fogadja a közöket, itt a kétféle, egybeölelkező illatár.

Félmesztelen ténfereg mindenki, akit felhajtott a kíváncsiság a fedélzetre. Az úszónadrág úgy tapad a testhez, mint a falevél a nedves ablakra...

Előttünk tátong a csatorna szája, amelynek végén ott feketélik a Miraflores zsilip magas páncélkapuja.

A parton fekete hegyek. Szénhegyek, amelyeket daruk és csillesorok fogyasztanak éjjelnappal, egyre töltvén a kiéhezett kolosszusokat, hogy erejük legyen a (túlsó oldalon) rájuk váró útra.

Égbenyúló vasrudak erdeje meredezik ki a szénhalmokból. Ezekre van szerelve a csikorgó kocsisorok sínje. Ember nem látható az egész rakodóban. Mindent gép végez. Gép és gomb. A gépeknek a gombok parancsolnak. (Az emberek búvóhelyeiken csak a gombot nyomják.)

A hajó oldalába tolt öblös, bádogesőveken éktelen lármával ömlik a csillesorokból a zörgős szén. Két-háromszáz vagon egy-egy óra alatt.

Itt sietős minden! (Hisz Amerikában vagyunk! A Panama-Canal a jobbról-balról 5—6 angol mérföld széles „Panama-Zone“-val együtt száz évre az Unió bérlete. Mondjuk: Tulajdona... Mert száz év múlva ugy is az lesz, talán Izbudadaradvánnyal együtt. S itt hiába is prüszkölnek az európai királyok!)

De ilyen az út végtül-végig a csatornán.

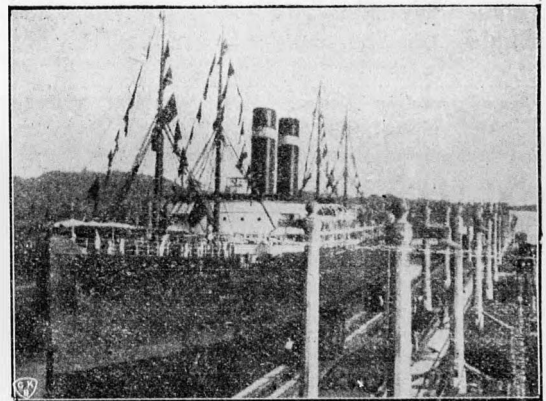
Embert alig látni. Mindent a földalatti gépek intéznek el. Még a legyek és szúnyogok irtását is! Négyhangú gözduda szól!

A lelkünk remeg a kebelben, mint az ablak közt kifeszített pókháló. Mintha a diluvium egy masztodon csordája közeledne felénk, bőgve... ordítózva.

Egy kis vontatógőzös fut a mi roppant gépünk elé. Láncaát beleakaszlják a mienk orrába és a kicsi vonszolja a nagyot a keskenyedő tengeröbölben a zsilipek felé.

A Miraflores zsilip kapui tárva-nyitva várnak. Hajónk beecsúszik a zsilip betonkamrájába s mögötte a földalatti erő (a villany) összehúzza a két kapuszárnyat. A falak méteres nyílásából a magasabb, (középső) szakasz vize fortyogva buggyan elő s pár perc alatt megtölti a kamrát. A víz a hajó óriási testét 6—8 méterrel feljebb emeli, a következő szakasz szintjéig.

Az előttünk lévő kapu most ketté válik s hajónkat a parton kapaszkodó fogaskerekű villamoskutyák láncai vontatják tovább. A második s aztán a harmadik zsilip elé s mire ezen is átcsúszik hajónk, már 27 méterrel vagyunk a mögöttünk lévő Csendes Óceán szintje felett.

Kifelé a Gatuntóból. Felfelé az Atlanti szintjére.

Ezután következik az 54 km. hosszú u. n. Gatun-szakasz. (Majd ennek a végén ismét leereszkedünk három lépcsőn.)

Ime itt is egy bizonyosság arról, hogy Amerikában nincs lehetetlenség! Ott, ha kell, a hajók is lépcsőkön sétálnak le és fel.

Ez a megoldás amerikai ötlet. Ha az első tervezők (Lesseps és társai, köztük a magyar Türr) gondolatát követik s a szuezi-csatornához hasonlóan egyszerű árokkal akarják összekötni a tengereket, akkor 54 km úton 44 m szélességben és 26 m mélységben kellett volna nekik az „árkot“ tovább ásni.

És hova tették volna azt a roppant sok földet? — kérdezte az új mérnök, az amerikai Wallace.

A franciák, akiknek bicskája beletört a szőbantorgó földbe, meglepetten állottak e hirtelen kérdés előtt.

Hebegték, dadogtak, végre Wallace segítse egy elmés mondással kisegítette őket a kátyuból. Ugye, uraim, — mondta Hopkinson — ástak volna egy másik csatornát s abba hányták volna ezt a földet?...

Ez az éles bírálat jellemző arra, hogy a franciáknak csak légbőlkapott tervei voltak. Pedig itt csakugyan a földön kell maradni s a geografiával kell számolni.

A földnyelv közepén sok a hegyipatak. Egy nagy tó is van: a Gatun-Lake. Hiszen ezeknek a vize a leeresztés pillanatában szétrombolta volna a gátak falait, stb. stb.

Végül, — hogyan gondolták megoldani a sima csatornát a franciák. Hiszen tudjuk, a Pacific Oceán 5—6 méterrel magasabb, mint az Atlanti. Ha a sima csatorna — mondjuk 50 év alatt — csakugyan elkészül s a megnyitáskor ráeresztik a Pacific Oceán vizét, oly hegyi patakokat kapnak, amelyet megállítani sohasem tudtak volna. (Mindent maga alá görgetett volna a szűk csatornában!)

Mégis csak jó volt hát a merész és forró francia agyvelőt egy kis hideg angol ésszel lehűteni. És egészen helyes az, hogy most 10 óra alatt 3 lépcsőn fel és 3 lépcsőn le járnak át a hajók a Pacificből az Atlantiba.

A Pacificóceán felé.

Fenn vagyunk a magasban.

Előttünk jobbról-balról magas, vörös hegyfalak. A Culebre-Cut falai. A földnyelven átvonuló gerinc átvágása ez. Kilencven m magas homokkő-gerinc átvágása. Az út, amely bennünket a harmadik zsiliptől a kis fensík édes vizű távának szintjére vezet, a világ legtitizeteletreméltőbb csodája. Az emberi akaraterő elmúlhatatlan bizonyítéka, amely csendes bámulásra készíti azokat, akik falai alatt életükben egyszer elvonulhatnak.

Az átvágást elhagyva nem látjuk már a napot. Csak a fénye van még az égen szétterülve. Vörös tüzlenger a felhőtlen ég felettünk.

A völgynek ölén álló pálmák, — a víz, a szigetek virágai mind-mind vörös és piros színekben izzanak.

Itt-ott meglibben már a pálmák lelógó levélzete, mint a szoknya, ha alácsap egy kis szellő.

A nap siet lefelé. A mögötte hagyott és már sötétbe burkolódzó Atlanti felől kellemes szellő surlódik el forró arcunk mellett.

Az édesvíz áldásos sugárözönében a pőrére velkezett emberek százai mossák magukról a testre rakódott tengeri sót. A bőr felfrissül s vele együtt elevenedik a lélek is az esthajnali szellőben.

A szigetek fővenyén óriás, kékszinű alligátorok tátogatják felénk irdatlan szájukat. A bennszülött lazzaroniknak ez a koldustarisznyája. Teledobálják kenyérrrel, keksszel, konzervvel. (Egy-egy darab szén, no meg egy-egy darab rosz bakancs is dobódik a koldus-zsákba.)

Elsurran a hajó s utána kibányásszák a gyerekek a zsákokat.

Halló! Halló! Figyeljetek.

Amerikai zászló fut fel a magasba! Valami lesz!

Igen is!

Szembe jön velünk egy hófehér luxushajó. Véletlen szerencse.

Annak is magasan lobog a zászlaja.

A tó tükrén egymás mellett surlódik el a két hajó.

A mienkre majom-ügyességgel fut fel a szabad legénység. Megszállja a kötélhágcsókat, mentőcsónakokat. Hurrázik, rikácsol, éljenez, kalapot lenget mindegyik.

A fehér hajó utasai (Amerika elite népe!) ugyanigy válaszol a szurtos-mocskos munkáslegényeknek, akiknek 60%-a bennszülött néger.

Amikor közvetlen egymás mellé kerül a két hajó, amabban ragyogó öltözetű urak és asszonyságok egy percre felállnak és egetverő éljenzéssel üdvözik hajónk legénységét, amely messze Ázsiából vezérli a hajót kirendelt útján.

Ezt nagyon megjegyeztem. Azért, mert Európában nem szokás a munkásokat köszönteni. (Legfeljebb csak akkor, ha a fehér hajókon utazók őket a... harctérre küldik.)

A hajó legmagasabb viztornyának tetején ültem 2—3 amerikaival. (Köztünk volt Yumbo, a duplaszáju néger szeneslegény is.)

A fehér hajó elment. A diluviális őserdő barna pálmái eltakarták szemünk előtt.

Én ez égi csodában gyönyörködtem. Azt a széles vonalat néztem, amelyet az éj közeledése és a nappal búcsúzása mázolt az égboltra.

A villanycsillagok ezrei már kigyúltak, mikor az Atlanti előtt álló három lépcsőkörhöz értünk.

Egyenként eregettek le.

A legmagasabb lépcsőben felálltam ültőhelyemről és belenéztem két parányi szememmel a felénk szálló kék sötétségbe.

Annak alján mérhetetlen nagyságu fekete tükör feküdt: a mi tengerünk.

Azon túl a mi világrészünk, a mégis kedves, a meleg, a rosszaságában is édes Európa.

Annak közepében egy gyönyörű kert, melynek dús gyümölcsfái alatt Európa összeverekedett rossz gyerekei most éjjeli álmukat alusszák.

Világjáró.

Az ifjú Székely.

Írta: BOROSS BÉLA.

Esőre álló, nyári vasárnap délelőtt volt, amikor sok kérdezősködés után fölfedeztem Josefov környékének egyetlen protestáns templomát, a kb. két km-nyire lévő Szemonitz községben. Azóta minden vasárnap átvitt az öreg révész az Elbén s én virágos réten jártam a cseh-testvérek egyházának egyszerű templomába.

A szemonitzi első vasárnap emléke az, amit én „az ifjú Székely” címen jegyzek föl.

A templom berendezéséből az orgona volt, ami engem leginkább érdekelt. A kórust kerestem meg tehát legelőbb. A kántor már ült az orgonaszéken és várta a beharangozást. Pontosan 9 órakor megszólalt a torony kis harangja, s a beözönlő hívek elhelyezkedtek a padokban. Külön a férfiak és külön a nők. A kórust az ifjúság foglalta el.

A kántor rátette a kezét a billentyűzetre. Tiszta, de kissé nyers akkordok búgtak elő az öreg sípokból. A pap is bejött és beült a templom előterében számára elhelyezett székbe. Elkezdődött az ének. Nagy meglepetésemre fölismertem a szép XXIII. zsoltárt: „Az Úr énnékem őriző pásztorom” . . . Mindenki énekelt. Én is. Zengett az ének. A következő ének orgonálására engedélyt kértem és kaptam a kántortól. A dallam ismeretlen volt, de csak nekem. A gyülekezet minden tagja énekelt.

Különösen egy 12—14 év körüli fekete szemű és hajú fiú tűnt fel nekem buzgóságával. Az orgona mellett állt és szívvel-lélekkel énekelt. Látna, hogy a partitúra miatt sokszor elveszíttem a szöveget, engedelmet kért, hogy mutathassa. Örült, hogy megengedtem. A prédikációt példás figyelemmel hallgatta, s én felig meddig restelkedtem, mert én azt nem tudtam megtenni. — lévén a cseh szónoklat javarésze nyelvismeretem fokán fölülálló. Az egyh. beszéd után újból énekeltünk. Általában, az ő istentiszteletjük menete hasonló a magyar protestánsokéhoz. Az egészet a pap áldása fejezte be.

Ifjú barátom bevárta a postludium végét és én, hogy némi elégtételt nyújtsak neki vonzódásáért, szóba kezdtem vele. Titokban elismeréssel adóztam magamnak, hogy a beszélgetés csehül

meglehetősen simán ment s ő észre sem vette (legalább is én úgy gondoltam) az én fogyatékos nyelvi fölkészültségemet. Persze, én, ahol csak lehetett, inkább kérdeztem, amit ő nem nagyon bánt. Beszélt sokat, mindenfélét. Érdeklődtem, megértette-e a tisztelendő úr beszédjét? (Ily ravasz módon akartam tudomást szerezni a prédikáció néhány homályos részletéről, a fiú egyszerűbb kifejezőmódja útján.) Csodálattal teltem el e gyerek előadó képességén. Úgy beszélt, mint valami kisebbfajta prédikátor:

— Tartsuk meg azt, ami a mienk, amit a magunkénak mondhatunk: hitünk, vallásunk, nemzetiségünk, prédikálta felém.

Jóformán szórol szóra elismételte a templomi szónoklatot. De én kérdőre fogtam:

— Megértetted-e a prédikációt?

A fiú arcán mintha a megsértődés pírja ömlött volna el. Meggyőződéssel felelt:

— Igen, megértettem, az utolsó szóig.

Másra tereltem a szót. Megtudtam, hogy a jaroméri reálgimnázium tanulója, s ő is „bejáró” a templomba, mint én. Elmondta, hogy szülei már nincsenek, s egy rokonánál lakik, aki iskoláztatja — és vasárnap a templomba engedi. Testvérei nincsenek.

— Mi a neved? — kérdezém kíváncsian.

— Székely Jaroslav, — felelte büszkén.

Újból megkérdeztem, mintha nem jól értettem volna. És ő újból kimondta, hogy Székely Jaroslav a neve.

— Hihetetlen — gondoltam — hogyan volna lehetséges ez? Magyar nevű, csehbeszédű gyerekek Csehország kellős közepén!

Még egy próbát teszek, — tamáskodtam.

Papírt és ceruzát vettem elő, s megkértem, írja föl a nevét. Kissé, mintha érthetetlennek tartotta volna eljárásomat, de azért kivette a ceruzát a kezemből és nagy, szabályos betűkkel írta a papírosra a nevét. A „Székelyt” úgy, ahogy itt látható: „Sz” és „ly”-vel.

Fejet csóváltam.

Barátom most már elérte a meglepetésemet és sietett kellő magyarázattal szolgálni.

— Ez nem cseh név: ez magyar név.

És, mint akinek szükséges felvilágosítást adni a magyar írás szabályairól, elmagyarázta, hogy a magyarok két-két betűvel jelölik az „sz” és „ly”,

*) Mutatvány a szerzőnek „Az ösvényen” című nemrég megjelent novellájának könyvből. Megrendelhető Boross Béla tanító úrnál Alsószeli.

hangokat.

— De hát hogyan jutottál te a magyar névhez? Hiszen te cseh vagy!

— Igen, én cseh vagyok, de valamelyik elődöm magyar volt. Az utolsó két szót mintha halkabban mondta volna — és nekem az arcomba szökött a vér.

— S honnan jött ide a te magyar ősöd?

— Magyarországból.

Melyik községből? — faggattam tovább.

— Nem tudom.

— Miért nem tudod? — kérdeztem kissé idegesen.

— Nem mondta azt nekem senki.

— Mi volt a foglalkozása?

— Nem tudom.

— S édesapádé?

— Cseh testvér pap volt.

— Tudsz-e magyarul? — csaptam le végre.

— Nem tudok. Édesapámat sem hallottam magyarul beszélni.

Nem kérdeztem többet. Elbúcsúztam kis paj-

tásomtól, aki pedig még szeretett volna beszélgetni velem. Siettem Josefov felé. Valami titokzatos erő gyorsította a lépteimet. A kis fiú már messze járt, de én még mindig hallottam a hangját: ... elődöm magyar volt... nem tudom, mi volt a foglalkozása... édesapám nem beszélt magyarul... én sem tudok magyarul...

Fülembe zúgott a pap templomi beszéde is: tartsuk meg, ami a mienk!

Mi legyen hát, amit meg kell tartanunk?!...

Közben kiderült az ég és forrón tüzelt a nap. Engem belülről is tüzelt valami. A rét virágai nyarat bólogattak körülöttem és bizonyára csodálkoztak, miért sietek oly nagyon, s hagyom az ő szépségüket észrevétlenül... Talán én sem tudtam, hogy miért.

... Kis barátom a templom rendes vasárnapi látogatója volt Szemonitzban. Később megtudta, hogy magyar vagyok, de azért ragaszkodása nem csökkent. Ha ránéztem, mosolygott, de én az ő fekete szeme csillogásában a hajdani Székely vádoló szellemének a bánatát láttam.

Fiatal munkások között.

Irtta: PEÉRY REZSŐ.

Kilencedik éve kószálom sítalpon keresztül-kasúl a téli Kiskárpátok zuzmarától csillogó erdőit, hóval letakart gerinceit, széljárta irtásait. Kóborlásaim közben ismertem meg őket: a po-

házat. Én a tankönyvektől és az iskolai órák léleklefojtó egyhangúságától elkínzott fejemet jöttem szellőztetni, ők a műhelyek és gyárak elhasznált levegőjéből menekültek, arcvonásaik-

zsonyi munkásfiúk hegyeketróvó, vidám, nagy csapatát. Sokszor mutatták meg nékem a favágók-kítiprotta, elkanyargó ösvényt, a hegyre felkúszó sí nyomát, a völgyben meglapuló erdész-

ban és izmaikban még ott sajgott a mindennapi nyolcórás robot fáradsága.

Egy remek vasárnap délelőtt, mikor földetlen felsőtestű csoportjukhoz csatlakoztam és

együtt tapostuk a szikrázó havat, a vezetőjük nagyon rámszégnyített avval, hogy csöndesen, minden gúnyos hangsúly nélkül megkérdezte: „és hol vannak most az önök cserkészei?” Zavartan álltam a dérborította fenyők alatt, a harapnivalóan éles levegőben, a kékárnyú napfényben, a munkásfiúk barna testei és magasan elhaló kurjantásai közben: láttam magam előtt a mi füledt cserkészotthonunkat, ahol most pingpongverseny és sakkozás folyik, a cserkészgyerekeket, amint külön-külön mindegyik éli a függönyök mögött, vagy egy lesötétített moziban a polgárfiú savanyúszájú, unalomrémes, ársítóan üres vasárnapját, a rázuhanó órák végtelen egymásutánjában.

A Pozsonyi Sarló karácsonykor ennek a munkás, iparosfiatalságnak „Természetbarátok” menedékházában töltötte téli tábort. A menedékház négyszáz méter magasan fekszik, a Kiskárpátok középpontjában, közvetlenül a gerinc alatt. Azon a fenyőerdőtisztáson, ahol a német telepes favágók kékremszelt kunyhói bújnak meg. A menedékház kétemeletes, alsórésze fehérszínű téglapépítmény, felső fele barna gerendaház. A földszinten vízvezetékkel felszerelt hatalmas konyha, műhely-szoba, kényelmes-kedvesen berendezett két faburkolatos nappali helyiség, kandalókkal, fogasokkal, hálizsákpalcokkal, masszív asztalokkal és körbenfutó paddal. Az első emeleten turistahotel módján berendezett hálószobák, legfelül ötvenszemélyes közös alvóhelyiség, lószőrmatracokkal, párnákkal, teveszőrpokrócokkal.

Ami megrendítő a dologban, azt az egyik munkás fiatalember mesélte, mikor a sítúra után elernyedő tagokkal, fáradtan szárítottunk a kandalónál. Ez a ház a munkás, iparosfiúk nehéz, hosszú, fáradságos ingyenmunkájának köszöni létrejöttét. A Természetbarátok hatalmas szervezetének pozsonyi csoportja saját keserves kezemunkájával építette ki az egykori egyemeletes nyaralóból ezt a hatalmas menedékházat. Az anyagot maguk szállították ki és mindenki elvégezte rajta azt, ami saját szakmunkája körébe vág. Éveken át áldozta erre az egyesület minden tagja pihenő napját. Pedig nem parancsra és kényszerítésre dolgoztak, csupán annak a belátásával, hogy az itteni dolgozó tömegek sportolójának micsoda óriási előnyöket biztosít a menedékház. Amellett ajtaja minden vándor számára nyitva áll, úgyhogy nélküle többnapos túrát elképzelni nehéz.

Bámulva, némi zavart szégyennel és némi lelkiismeretfurdalással hallgattuk ezeket az egyszerű szavakat mi egyetemi hallgatók, közeposztálybelsi fiatalok. Bámultuk a szervezett munkásfiatalság öntudatát, handabandázások és frázisok nélküli céltudatos alkotóképességét, mely házat épít négyszáz méter magasan és forrást nyit az elhagyott völgyekben, azt a plakátot a falon, amely büszkén mondta: munkások, kivittük a

munkaszünetet, töltötték azt a szabadban, azt az elárúsító leányt, aki azt mondta, hogy a vasárnapi túlórázásért nem áldozza fel a sielést, azt az intelligenciát, amellyel tudják, hogy ha nem különbek, teljesen egyenrangúak velünk. Kissé félszeg szégyenérzet is támadt bennünk: titokban arra gondoltunk, hogy mi középiskolát, egyetemét végző, ereinket száz korhadt barrikád elleni harcban tékozló fiatalok milyen messze vagyunk az ifjúmunkások hatalmas cselekvőképességétől, kollektív akaratától, tényleges tömegeitől! Lelkiismeretfurdalást is éreztünk, hogy eddig nem kerestünk kapcsolatot ezzel a fiatal réteggel, melytől a tornát és sportot nem is számítva, szorgalmat, akaratot és kitartást tanulhatnánk. S hogy mi is adjunk valamit: a Természetbarátok házában ott lesznek Kassák Lajos Munkájának példányai.

Éjjeli zene.

*A hold ezüstje omlik szertesét,
A falu pihen s a domb alatt,
A kocsmában lassan, titkosan
Egy ajtó nyílik s kisuhan
Rajta egy kis csapat.*

*Pszt! Cigányok, hej, erre jöjjetek,
Húzzátok, míg hírotok szakad!
Csendül a dal, sir a hegedű,
A búsuló legény szíve keserű,
Bent valaki felkacag.*

*A szomszéd-ház muskátlis ablakán
Maglebben a függöny: „Nékem tán?
Ah! akire annyit gondolok,
Másnak húzhatja”. S felzokog
Egy barna kisleány.*

Pogányiné Juhász Ilona.

A nemzetközi cserkész sí-versenyen, melyet a svájci cserkészszövetség rendezett Kanderstégben, a magyarországi 11. számú „Boeskey” cserkészcsapat (Budai II. ker. főreáliskola) a sí-járóversenyben első és második helyen győzött öt angol járőr előtt; a második sí-járóversenyben a svájciak mögött a második helyre kerültek. A 3 ik osztályú ugróversenyben a második helyet szerezték meg, míg a szeniórok ugróversenyében 18—21—24 méteres ugrásokkal a harmadik helyet nyerték el. Ezzel a vándordíjat másodszer is a magyarországi cserkészek vitték el. (Tavaly a 25. sz. „Szt. Imre” cserkészcsapat volt a győztes.)

A pozsonyi Ymea „Aranyüstökös csoportja” kihívta a „Kiskárpátok” cserkészcsapatát klubközi sakkversenyre. A versenyt az Ymea egyik különtermében tartották. Stropm titkár melegen üdvözölte a cserkészeket. A versenyt a Kiskárpátok cserkészcsapata 4:1 arányban nyerte meg. A revanche-mérkőzést januárban bonyolították le.

Szép Erdélyországból, fatornyos hazámból izenek nektek...

...Avúlt dolgokról, korhadó emlékekről. Pusztuló, kallódó szépségekről; de magyar szépségekről... magyar lélekről... apáink, őseink szívekeze munkájáról... fatornyos hazámból... Mert sok mindenünk van nekünk, amikről nem tudjuk, hogy van s amiket látva sem látunk meg.

Egy különvaló világról izenek, hogy tudjátok, egy különvaló világ előtt nyitom fel a szemiteket, hogy lássatok és ismerjetekek dolgokat, szépségeket, amiknek létezését is tagadják; amik nincsenek és mégis vannak.

Arról szeretnék mondani egyet-mást, amit ezen a földön a saját képünkre csináltunk. Nagypapáink alkotásairól, amelyeket az itteni viszonyok követelményei szerint, az itteni lehetőségekhez mérten, a maguk eszével, a maguk szívével, a maguk lelke szerint csináltak; amiken meglátszik egyéniségük, magyarságuk, erdélyi mivoltuk s amihez kölcsön nem kértek semmit, vagy ha igen, átgyúrták, átfarmálták azt is aszerint, amint azt sajátos lelkük törvénye diktálta.

Valamit szeretnék mondani arról, amit magyar művészetnek hívnak...

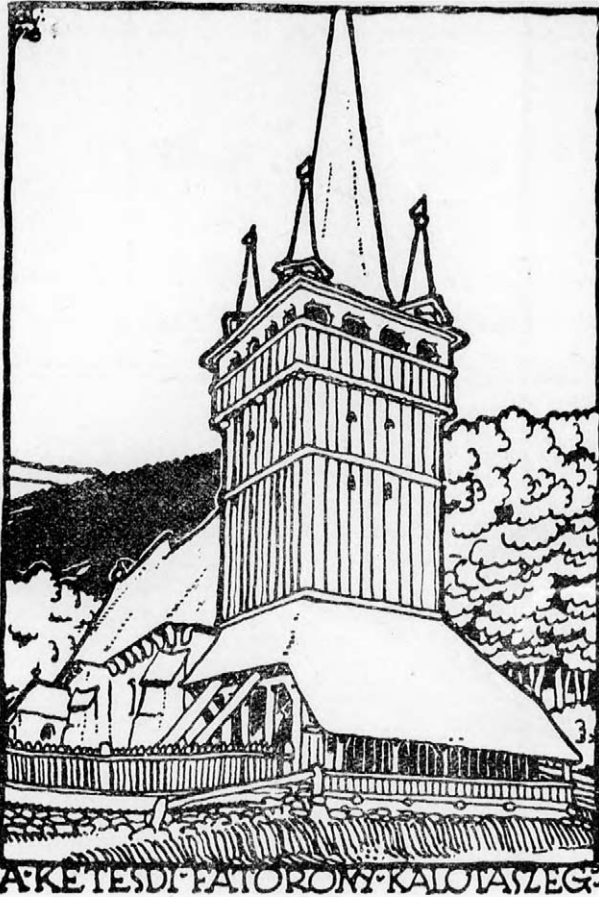
Mint diák és későbbben is sokat, nagyon sokat álmodoztam erről...

Az iskolában tanultuk a különböző népek díszítő modorát, ornamentikáját, görög, arab, reneszánsz ékítményeket rajzoltunk s aztán magyar díszítményeket is. Gyönyörűbbnél gyönyörűbb szürhímzések, subadíszek, varrottas minták kerültek elénk, amiket népünk fiai teremtettek s ami nem hasonlított semmi más népéhez. Nem volt bennük merevség, nem volt cirkalmas pontosság, de annál több kedvesség s annál több

Ezt az érdekes és különösen regösdiákjainkat érdeklő cikksorozatát a szerző engedélyével a Kolozsvárolt megjelenő „Ifjú Erdély” c. ifjúsági lapból vettük át, hogy a néprajz és a népi művészet remekeit kutató olvasóink lássák, mit és mennyit lehet találni, ha az ember nyitott szemmel keres. A képeket is az „Ifjú Erdély” szíveségéből mutathatjuk be. Szerk.

gyönyörűségünk. Aztán az építő művészeztől is tanultunk valamit. Megismertük az ókori népek minden építési módját, a középkor minden stílusát, de... magyar építészetről nem hallottunk. És kis negyedikes polgárista fantáziámban képek vonultak végig: pompás épületek, monumentális templomok; csudás, semmi ismerethez nem hasonlítható formák, vonalak és színek.

...Végtelen napsütötte rónaságon opálos levegőben messziről csillámlott felém egy magas kúpfedél zöldzománcos cserepeiről a viszszavert napfény... aztán közelebb jött hozzám a kép és láttam a szép meleg sárga falak egyszerű simaságát, amit itt-ott tornácok, erkélyek pirosra, kékre festett farészek törtek meg s a fenséges arányok lenyűgöztek... Sok víziót láttam, sok szép képet, városokat, falakat, tornyokat... de az az egy úgy megmaradt, mintha valóságban láttam volna s... én hittem is... Később aztán olvastam Adynál: „Déliabáb őszám ködvárosában” s lelkem találkozott vele... éreztem s vallottam, hogy valamikor valahol, volt valamink... ott messze Ázsiában... igen az a végtelen napsütötte róna, mintha az ázsiai pusztaság volna... Ady kiáshatta az ősi képeket, engemet csak kínoztak. Tudtam, hittem egy bizonyosat, hogy volt és láttam s éreztem egy másik bizonyosat, hogy nincs. És sokat kínozt a kérdés: miért nincs magyar építészeti stílus? Az a nép, amelynek olyan szép díszítő művészete van, ne tudott volna az építészetben is sajátosat csinálni? Naiv gyermeki lelkem sokat tűnődött, sokat gyötrődött azon, hogy ha nincs, hát hogyan lehetne megteremteni? Ma már látom, hogy ilyesmit csak úgy csinálni nem lehet, de akkor még nem tudtam. — Azóta pedig sok idő telt el, sokat láttam, sokat tanultam. Már látom, már tudom, hogy van valamink. Nem nagyszerű alkotások ugyan, nem világgraszoló dolgok, de kedvesek, szépek, de amelyekben ott él, ott zsong valami belőlünk, ami közössé teszi velünk, ami ismerősünkké, magunkból valóvá avatja, s ami kiűt minden formán, vonalon, ott

rezeg minden kontúron: a magyar lélek. És ha látni akarjuk őket, akkor ott kell hagyni a városokat minél messzibb, kis, hegyek közé szorított falvakba kell mennünk, ahová nem jutott el a nyugati kultúra, igen, ott még látni fogunk vértünkben lelkünkben való művészetet, amit tagadnak ugyan az idegen főmákhhoz szokott hivatalosak, amire kimondták, hogy nem volt, nincs és: mégis van.

Hosszú évek hosszú gyötrődései után végre úgy fordult az élet kocka, hogy felkereshetem őket, szemem megpihenhet ősi formáin on, lelkem felüdülhet rajtuk, újjászületkeznek az ő lelkük által, elbeszélgethetek velük. Zsenge, kora tavasz óta járom a hegyeket, a völgyeket, magas ormokon meg-megálló s körül pillantok a végtelen panorámákon s szemem fürkészve keresi az elrejtett falvak rejtett kincseit, hogy pillantásaival körül simogassa őket. Hóolvadástól hóesésig fogom járni hegyeinket, esőben, sárban, szélben és napsütésben, rögös, poros, sáros és köves úton, fáradtsággal, bajjal, de vidám lélekkel, mert megfürdethetem a mi művészetünk magyar lelkének arany sugaraiban.

Erről az útaimról izenek nektek: fatornyos hazából. Egy pár sorban, egy pár képben elküldök nektek is valamit abból, amit hosszú

bolyongásaimban vándortarisznyamba gyűjtök. Vegyétek szeretettel, fogadjátok megértéssel s a ti lelketek is megtelik örök szépségekkel, gyarapodik érzésekben...

Ezt akarom én, ezért izenek nektek... fatornyos hazából...

Vessünk egy pillantást a fejlécre és rögtön érezzük, hogy Erdélyben vagyunk. Az inkább komor, mint vig tájék, a dombtetejé, magos, csúcsos fedelű templom s végül az ódon düledező voltában is imponáló harangláb érzetű ezt velünk. Aki érző és szépségek iránt fogékony lélekkel láthatott ilyesmit a valóságban is, az soha sem fogja azt elfelejteni. Fatornyos hazából írok: kezdjük hát a fatornyokkal...

Valamikor régen a mesterséget tanuló legények, ha felszabadultak, ország-világlátni vándorútra keltak. A mieink ki a nagy alföldre, dunántúltra és még tovább. Az odavalók viszont végig mászkálták a mi hegyeinket is, végig bámészkodtak a mi dolgainkon is. Minden egyszerűbb léleknek furcsa az olyasmi, amit már otthon nem szokott meg s így a hozzánk vetődő más országrészi vándorlegénynek is különösnek, szokatlannak tetszett, hogy itt Erdélyben a templomok mellett „csak“ fatornyok, különálló haranglábak vannak, nem úgy mint más, becsületes helyen. Így aztán majd mindenik erdélyi legénynek megesett a dunántúlon s egyebütt, hogy ha gúnyolódni akartak vele, csak azt mondták: „eriggy... a fatornyos hazádba“. Ugy vélték, hogy ebben valami lebecsülni való van s meg lehet, hogy legényeink restelkedtek is ezért.

Akkoriban még nagyon sok harangláb volt Erdélyben; szinte mindenütt. Ma már megkevesedtek, kőtornyokat építettek az utódok, mert azok tartósabbak és nem kell restelkedni miatt.

tuk. Így aztán nem sok maradt reánk belőlük s ami van is, napjai megszámláltak, mohos tetejükéről korhad a zsindegy, eresztéseikbe befoly a víz, csapozásaik kiáznak, kötéseik meglazulnak s öreg gerendáik elhajolnak. Szomorúan néznek le a cintermekből, mert nem igen javítják őket már, hisz talán készülnek az új kőtorny tervei. Pedig . . . lehetne róluk beszélni, egy néhány szót nem kéne sajnálni tőlük . . .

. . . Zarándokoljunk el hozzájuk! . . .

(Folytatjuk)

Debreczeni László

A magad erejéből is válhatsz emberré.

Sok szegény, magára hagyatott ifju azt hiszi, hogy belőle nem válhat nagy ember. Pedig ezt a hishitéséget száz és száz példa cáfolja meg. Ha szereti a tudományt, acélozza meg akaratát, fokozza kitartását, küzdelmei közt lelki erejét s lelkesedését váltsa be tettekre,

Sok szegény ember jutott már szorgalmával, szilárdságával, derekasságával hirnévhez, dicsőséghez, gazdagsághoz. A legyőzendő akadályok készítették elő őket az életre, és jellemük erejével, erkölcsük tisztaságával nemes küzdelmek árán értek célhoz, noha a tehetőség, vagyon, rang a légtöbb esetben csak a véletlen ajándéka.

„Segíts magadon, az Isten is megsegít!” közmondás követése igen sok szegény ifjut emelt fel az emberiség élére. Ennek igazolására elegendő a következők neveit felsorolnunk: Masaryk, Komensky, Petőfi, Arany, Csokonai, Hermann Ottó, Newton, Kepler, Kant, Laplace, Franklin, Herschel, Schiller, Gauss, Körösi Csoma Sándor, Kisfaludy Károly, Faraday, stb., stb.

Lássuk Faraday Mihály (1791—1867) életét röviden. Egy szegény kovácsmester fia volt, aki melleleg állatorvoslással is foglalkozott. De e két mesterség is keveset hozott a konyhára. E nagy szegénység közepette tanult meg Mihály immelámmal olvasni. A gyöngye testü fiut társai kicsufolták, Az apja mesterségére nem volt alkalmas.

Szerette a könyveket és a természetet. Nagy örömmel nézegette a maga ültette fácskák fejlődését s kereste a dolgok közti összefüggések okait. Az apja emiatt sokszor haraggal szólt folyton álmodozó fiához. Utoljára is a könyvekbe szerelmes fiu könyvkötő-inas lett anyja testvérnénje férjének a műhelyében. Így került Londonba Ribauhoz. De az értelmes mester a kilenc éves fiut rendes iskolai oktatásban is részesítette, mert azt tartotta, hogy a könyvkötőt a munkába vett könyv tartalma is kell, hogy érdekelje, ha gondolkodás nélküli gép nem akar lenni.

Farady Mihály megtanulta tehát a könyvkötő mesterséget, de a sors rendeléséből mégis más

lett. 1812-ik év végén a könyvkötő műhelybe elvetődött Dr. Dance, aki a „Royal Encyclopädia“ két pótkötetét sürgette meg, amelyeket Mihály nagy gondnal tanulmányozott. Mikor ez meghalott, hogy a fiatal könyvkötő nagy szorgalommal tanulmányozza a kémiai és fizikai munkákat, sőt van egy magaszerkesztette villámgépe, egy kis Volta-oszlopa, meg akart ismerkedni Mihállyal,

Másnap Mihály hazavitte a könyveket. Dr. Dance beszélgetés közben kiismerte Faraday tudását s a maga négy jegyét adta át ingyen, hogy Sir Humphry Davy tanár előadását hallgassa meg a királyi kémiai intézetben a villamosságról.

Alig távozott el Mihály, mikor maga Davy látogatta meg az öreg urat, ki felhívta figyelmét a könyvkötő segédre.

Faraday elment tehát az előadásra. És itt ámulattal hallgatta a szikár, sápadt, szinte betegnek tetsző tudós éretelen, gyöngehangú, de szellemes, okos magyarázatait.

Ez az előadás forduló pont lett Faraday életében. Levelet irt Davynak, mellékelve a hallott előadások kidolgozását tartalmazó füzetet s elhatározta, hogy egész életét a természettudományoknak szenteli.

Davy válaszolt neki s 1813. év elején felvette laboratoriumába. Csakhamar segédtanár lett Mihály s önálló kutatásai általánosan tisztelt nevet szereztek számára.

1824-ben a londoni Királyi Társaság tagja lett. 1828-ban pedig Davy utódja a királyi intézet igazgatói székében. Hires tudós lett belőle. Az elektromosság jelenkori széleskörű alkalmazása az ő tevékenységére származtatható vissza, ki a mágnesindukcióval az áramnak olcsó előállítását tette lehetségessé. Életében sok kitüntetést kapott. Az angol királyné egy házat ajándékozott neki. 75 éves korában halt meg a könyvkötő inasból lett nagy tudós, kinek emlékezete a tudomány és nemes gondolkodású emberek körében örökké élni fog.

Andorka.

UJ BUDA UNOKÁI.

Kalandos ifjúsági regény.

(Befejezés)

Írta: TÁBORY PÁL

Most már komolyan dühösesek voltunk Bobbyra. Hát még, amikor külön *commitée*, bizottság alakult az elutazásunk előtti ünnepségek rendezésére! Beszédeteket tartottak rólunk, cikkek özönével árasztották el a lapokat és a „the se admirable Hungarian boys” ezek a csodálni való magyarfiúk, olyan szálóligelett, mint odahaza Magyarországon a „mákvirág”.

Aztán ott álltunk a Fehér Házban a „president” előtt. Kézét nyújtotta s mi kicsit megszédelve éreztük, hogy a reklám oktalan hirharangja milyen magasba vetett föl. Nem érdemeltük, féltünk és undorodtunk tőle.

Barátságos beszélgetés indult meg közöttünk s nem is éreztük, hogy a világ leghatalmasabb államának fejével beszélgetünk. Csak amikor észrevettük, hogy minden szavunkat jegyzik s minden mozdulatunkra mozifelvegép kattant, riadtunk meg s veszítettük el a biztonságunkat.

A reklám és újságőrület tetőpontját érte el abban a bankettben, amelyet elutazásunk előtti estén kellett volna végiglakomáznunk. Cserkészruhában kellett volna megjelennünk s Walker, a newyorki polgármester, akit *toast-master*nek, beszéd vezetőnek választottak erre az estére, előre megmondotta, hogy mindnyájunknak beszélnünk kell a fehér asztal mellett.

És összegyűlt a háromszáz kiváló ember, a felsőbb tizezer legfelsőbb rétege, a diszlakoma hatalmas, rózsafüzérekkel diszitett termében. Összegyűlt és a kijelölt felkílen helyett várt háromnegyed tizig, amikor is kénytelen volt az ünnepeltek *nélkül* elfogyasztani a vacsorát s ünnepeltek *nélkül* ünnepelni őket.

Mert az ünnepeltek három bérelt autóban „meglőgtak” az ünnepeltetés elől. Károly bácsi villájának hátsó kijáratán szöktünk meg. Mellékutcákon és sötét városnegyedeken keresztül a dokkokig utaztunk s mindjárt a Mauretaniára szálltunk. Kabinjaink már vártak, mindjárt lefeküdtünk és boldog megkönnyebüléssel aludtunk el.

Meg kellett szöknünk a félbolond Amerika elől, amely majd magával sodort a mindenáron hőst-keresésbe. Pedig mi nem voltunk hősök és nem is akartuk magunkat hőökké növeszteni.

Másnap reggel az indulásnál lent maradtunk a fülkében, mert nem akartunk újabb riport áradatot inspirálni. Csak a Nagy Testvérek jöttek föl hozzánk s bucsuztak meleg szavakkal, a szívük mélyén visszafojtott könnyekkel is. Éreztük, ha nem is árulták el, éreztük, hogy azt érzik, amit mi szenvedünk . . .

Tülkölős, vasmacskák csikorgása s a titáni hajótest lassan elválak a vas parttól. Kinézünk a kajüt-ablaktól. Sok emelet magasra vagyunk a víz fölött, amely tinta-fekete és nyugtalan.

Amikor a Hudson torkolatánál vagyunk, Ká-

roly bácsi maga köré gyűjt és megszólal:

— Fiúk, még egy félórám van, aztán le kell a kalauz-gőzösre szállnom, hogy visszatérjek Newyorkba. Nem, ne csodálkozzatok rajta Szándékosan nem beszéltem eddig róla. Vissza kell mennem, mert az üzlet erősen elhanyagolódott s most fel szeretném lendíteni. Jövőre, ha Isten is megsegít, újra együtt leszünk s talán megint tervelünk valami szép utat.

Elhallgatott s maga elé nézett. Aztán folytatta:

— Most, hogy közöttetek éltem néhány hónapot, megértettem: mi az igazi cserkészlet. Nem dicsérellek benneteket, mert a dicsérés rossz szokás. Azt mondom amerikai módra: all right, rendben van, találkozunk még, nincs a számlánkon elintézetlen tétel, fizettünk egymásnak bőségesen.

Most mi próbáltunk szóhoz jutni. De nem sikerült.

— Még valamit kell elintéznünk.

Hosszú ívet vett elő a kabátja zsebéből.

— Összeállítottam amerikai utunk pontos elszámolását. Ezek szerint kiadásom volt számotokra az itteni tartózkodásotok alatt 3918 dollár 14 cent; míg viszont a bevétel rátok eső része, amelyet — mint már említettem — természetesen nektek szántam, 143.893 dollár és 23 centet tesz ki. A végösszeg ezek szerint 139.893 dollár és 23 cent. Ezt az összeget most egyszázezer dolláros, három tizezer dolláros és egy ötezer dolláros csekkben, továbbá 4893 dollár és 23 centnyi készpénzben átadom az örsvezetőtöknek, aki veletek egyetértésben rendelkezik fölötte.

Nem tudtuk, mit feleljünk erre a furcsa számaradatra. Még akkor is némák voltunk, amikor az öt csekket s a centekig menő apró pénzt kirakta élénk a sima asztalra. Csak utána szabadult fel bennünk az érzés és viharosan tiltakoztunk a pénz elfogadása ellen.

De Károly bácsi nem tágitott. Ferinek nyugtát kellett adni a pénzről, átadta hajójegyjeinket s Budapestig megváltott hálókocsijegyjeinket, aztán megölelt mindannyiunkat, és már el is tűnt.

Ott ültünk a számunkra szédítő vagyonnal magunk előtt s szót se tudtunk szólni.

Meséljem e tovább? Minek is felidézni a közelmultat, hiszen bennünk él!

Elmondjam, hogy Erényi Pityú hogy esett be majdnem a tengerbe, két és fél emelet magasságról, mert a fölötte levő kajütablakban egy szöszke német kislíval kellett beszélgetnie? Elmondjam, hogy a harmadik napon a megszokott passzát vihar tört ki és tizünk közül nyolcan áldozatul estünk a tengeri betegségnak? Elmondjam, hogy majdnem megátkoztuk a tengert, Amerikát és az egész világot s alig vártuk, amíg szárazföldre tehattük a lábunkat?

Elmondjam, hogy Feri milyen kifogástalan utimarsall volt? Mennyire fegyelmet tartott, hogy alig győztünk neki engedelmessé tenni s megint vissza cserkészesedtünk a kultúrából, mert elsőosztályú hálókocsi jegyeinket odaajándékoztuk egy szegény magyar családnak, amely szintén hazafelé tartott, mi pedig végigzötyögtük Hamburgtól Berlinig az utat? Elmondjam, hogy megcsodáltuk Münchennt; Berlinben Bécs helyett a prágai vonatra szálltunk és csak két és fél óra múlva vettük észre, amikor összes csomagunk már utazott Bécsen keresztül Pest felé?

Dehogyan mondom. Élet volt, sugárzó boldogság, a hazatérés öröme. Szép volt Amerika, de hát nem hosszabb időre a mi cserkészgyomrunknak való.

Mi lett a pénzzel? A mesebeli Dárius-kincsével?

Nem vettünk rajta se csokoládé gyárat, se örökös táborhelyet. Hanem a felét odaadtuk a nyomorék gyerekek otthonának, hadd ápoljanak az

összeg kamataiból évenként húsz nyomorék gyereket az egészség és a boldogság felé. A másik feléből pedig szegény cserkészek táborozását akarjuk lehetővé tenni.

Igen a Sirályok egészen megkomolyodtak.

Elfogyott a mondanivalóm. Végére értem a naplófüzetemnek, olyan apró egérbetűkkel kell már írnom, hogy ember legyen, aki elolvassa.

Most, a legvégén néhány verssor esendül meg bennem. Nem is tudom, hol olvastam, talán valamelyik cserkészszűzágban.

Igy szólnak:

„Egy emlék megmarad . . .

Hogy akik félvilágot végigjártak,

Félvilágon nevettek és daloltak,

Idegen földön tiszta szívet tártak —

Cserkészek voltak.“

Itt végződik Hamvai Gyurka naplója és Uj Buda unokáinak története. (Vége).

A ROTOR.

A természetben a rendelkezésre álló erőforrások kihasználási mértékétől függ az ember haladása, boldogulása.

A műveltség alacsony fokán álló ember a folyóvíz sodrásának erejét használta fel tutajok, csónakok tolvitelére, malmok hajtására. A szellet befogta a vitorlakkal felszerelt vízijárművek, szélmalom mozgatására. A művelt ember gőzt és villamosságot fogta be a munka elvégzésére s a kieszt gépek találékonyságukkal és élelmességükkel sokkal könnyebbé, kényelmesebbé varázsolják át az életet.

Csak egy a baj. A kőszén rohamosan fogy. Anglia készénkészletét 60 évre, Belgiumét 100 évre tartják elégségesnek, bár az is igaz, hogy Kanada, az Északamerikai Egyesült Államok és a Kínai Birodalom szénkészlete még óriási, ezerötszázszor több, mint amennyi az egész világon az évi kőszénfogyasztás. De előbb-utóbb ez is kifogy. Ezért újabban a szél, a víz és a Nap erejét akarják az ember szolgálatába kényszeríteni. A szélben levő erő például hétezerszer erősebb, mint az az erő, amely a világ egyévi szénfogyasztásának felel meg.

A szél erejét szélturbinák, szélmotorok alkalmazásával használják ki. De a szél ereje nem egyenletes, azért olyan találmányt kellett kieszelní, amellyel a gépeket még akkor is lehessen üzembn tartani, ha teljes a szélcsend. Es ez sikerült is Flettner német mérnöknek a „rotor“ segítségével.

A rotor, ez a csodálatos szélgép, a régóta ismeretes Magnus-féle hatás néven meghatározott jelenségnek hajtóerőtől való szellemes felhasználásán alapszik. Flettner készített két 20 méter magas és 3 méter átmérőjű tornyot 2 milliméter vastagságú acélbádognál, amelyek hosszukban elhelyezett tengelyük körül forognak.

A forgatáshoz alig 20 lóerős, kicsiny elektromos motor szükséges, míg egy nagyobb fajta gépkocsi hajtásához is legalább 30–40 lóerő kell. A tornyok azért forognak, hogy a nekik feszülő szél ellenkező oldalra ne nyomja őket. A tornyoknak a szél irányával egybeeső oldalán a forgás következtében légritkulás áll be, míg az ellenkező oldalán, amely a szélirány ellenében mozog, a levegő összetorlódik s így a nyomás erről az oldalról éri a tornyot. Ha ezt a két acéltornyot egy hajóra erősítjük, amint ezt Flettner cselekedte „Buckau“ nevű csodaszélhajójával, akkor a torny s vele együtt a hajó ennek az oldalnyomásnak enged. Elmozdulásának nagyságát az ellentétes oldalon beállított légritkulás fokozza, amely valósággal mint szívóerő működik.

Például: A hajó déli széllel halad. A tornyok az óramutató járásával egyirányban balról-jobbra forognak. A torny egész nyugati oldala a széllel egyirányu mozgást végez, vagyis a légritkulás ezen az oldalon áll be. A keleti mozgó oldalán légtorlódás következik be s a hajó a kettős folyamat együttes hatására nyugat felé mozog. A haladás irányát kormányval szabályozzák, mint a vitorlás hajóknál, amit egy kézmozdulattal egy ember könnyen elvégezhet.

Ez az új rotor a tengerhajózáson kívül az ipar és mezőgazdasági élet terén is forradalmi átalakulást jelent. A hajtóerő egyszerű és olcsó. A tengeri olcsóbb szállítás révén olcsóbb lesz az árú is és sok százmillió ember életküzdelmét meg fogja könnyíteni. Nem kell majd drága fa és szén és villam, a szél szinte ingyen áll rendelkezésre. Ez az általános erőforrás idővel millió és millió kis házigépet fog hajtani s az ember velük fogja végezteni munkája nagyrészét.

Sch. L.

Magyar kincsek birodalmában.

Tünkös kapu a felsőtiszai magyaroknál

1927-ben több kisalföldi regösdiák a ruszinszkói magyarok földjét látogatta meg és ott több faluban egy olyan kapuszerkezetet látott, mely másfelé ismeretlen. A Beregszász melletti Makkos Jánosi községben Csáder László regösnaplójába rajzolt egy ilyen fatünkös kaput, melyet most A Mi Lapunk is bemutat olvasóinak. Forgólány községben a cserkészek fel is jegyezték ennek a kapunak a tájshírlépcsés nevét: *Tünkös kapu*: Er-

Makkos-Jánosi kapu.

ről a kapuról a „Magyarország vármegyéi és városai“ monográfiái gyűjtemény Szatmár vármegyéről szóló kötetében Móricz Zsigmond, a felsőtiszai magyarok nagy ismerője, ezeket írja:

— Felső-Szatmárban, kivált a Tiszaháton, régebben a kapu felső fája hatalmas tölgyfa-gerenda volt, amelynek törzsét meghagyták teljes vastagságában s a sarkát úgy állították be, hogy a vastag *tünk*, mint a kétszárú mérleg egyik ága, egyensúlyozott, de ha a kaput nyitották, ki is kanyarodott a gyalogjáróra keresztben. Ez a szokás, mióta drága a fa, megy a divatból kifelé. A ruszinszkói regösdiákok a magyar népi kultúra legsajátságosabb táján munkálkodnak, rájuk vár az a hivatás, hogy a puszta parasztkultúra megnyilvánulásait, még pedig úgy a szellemi, mint a tárgyi néprajz terén, megörökítsék naplójukba. Olyan regösnapló, mint Csáder Lászlóé, melyből a fatünkös kapu képét átvettük, rendkívül nagy nemzeti értékeket rejt magában.

Az étel elköltése Tardoskedden.

Többnyire a *hátulsó házban* ettek; az *első házat* csak ünnepi alkalomkor (lakodalom, disznótor) nyitották ki.

Az asztal rendszeren a ház egyik sarkában állott, néha a ház közepén is. Hétköznap szövött vászonerítővel takarták le ez asztalt, Vasárnap rojtosszélű lenterítő jött az asztalra. A hátulsó ház ajtajával szemközti asztalfélen ült a gazda, vele szemben felesége; körülöztük a nagyobb gyerekek és a szolgák. Kis fiúk a földön ettek fatáliból, *fütyülős* fakanállal. (fatáliból, hogy össze ne törjön; a fakanál végén síp volt

farágva, evés után a gyermek sipolhatott).

Az elkészített ételt a *tálat* *tálba* öntötte a gazdasszony. Ebből szedett először a gazda a szedőkanállal az égetett cseréptálba, régebben *céntányérba* (cín, ólomlányér). Csak fakanállal ettek.

Evés előtt a gazda *ülve* hangosan imádkozott, a többiek utána. A gazda szedése után nem a ház asszonya következett, hanem a ház ura mellett ülők szedtek (arrafelé szedtek, amerre a kását keverik).

Evés közben tilos volt a csámcsogás). Senkit sem kínáltak; de mindenki annyit szedett, amennyi jól esett neki. Evés után megköszönték az ebédet. A menyecske rendszeren nem evett a családdal, ő adta be az ételt; ebéd után evett. Ezután elmosogatott és elrakta az edényeket.

Evés után csak keresztet vetettek. Evés után nem maradtak az asztalnál, tüstént félrevonultak.

Rossz főzésért az asszonyokat nyomban megdorgálták. Evésre így hívta a gazdasszony a családot: készen az ebéd, éljék el; vacsorázák főztünket; megfőtt az étel, egyék meg. Evés után a székeket az ágy elé rakták. (A székek mindig az ágy előtt állnak; ha vendég jön, rögtön leülthessék).

Itall mindég a gazda töltött a decis üvegbe. Evés előtt ittak, rá *fallak* (kenyérdarabot, kalácsot). Ivás után a gazda mindág az „egészségére“ kívánta a vendégnek az ivást.

Evés, ivás közben nem beszéltek.

Karácsonybőjtjén a terítő alá árpa, búza és rozs keveréket tettek és erre állították a tálat (sok baromfi legyen).

Egészen újévig állt ez az aszalterítő alatt. Vasárnap ebéd után kezelt mostak.

Faiun reggeliznek (fristukolnak, fölöstököt költnek) 8—9 órakor. Tízórai nincs. Ebédidő: 1—2 óra. Uzsonna szintén nincs. Vacsora este 6—9 között van.

Határba a tarisznyába visznek ennivalót.

Morvay Gyula.

HIREK

Erdélyiek a regösmozgalomról.

Az erdélyi magyarok nagy szépirodalmi folyóirata, melyet Áprily Lajos, Gyallyay Domokos és Reményik Sándor szerkeszt, karácsonyi számában mindjárt az első lapon felhívást tett közölt Albrecht Dezső, kolozsvári egyetemi hallgató tollából a regösmozgalomról. A cikk írója a gombaszögi táborban kiadott „Vetés” röpirat alapján ismerteti a csehszlovákiai magyar ifjúsági mozgalom legjellegzetesebb megnyilatkozását, a regösdiákok falusi munkáját. Megilletődéssel olvassuk ezt az erdélyi írást, mely messze elvitte hírét a mi falvakba járó cserkészseinknek. Talán még meg sem érdemlik azt az elragadtatást, amellyel róluk a Pásztortűz ír. Hiszen a gombaszögi regösiskola volt csak az első komolyabb rendszerbefoglalása a regösök újszerű törekvéseinek és az azó a elmúlt nélfány őszi és téli hónap a hatóságok érthetetlen ellenszenvé következtében is alig engedte a Gombaszögön lefektetett alapelvek kívánt praktikus keresztültvitelét. Mégis: a Pásztortűz sorai erősíthetik a regösdiákokban munkájuk komoly történelmi jelentőségének felismerését és tudatosíthatják bennük azt, hogy sokan, nagyon sokan, és nagyon sokfelé szeretettel és büszkeséggel kísérik munkájukat. Albrecht Dezső többek közt ezt írja a mi fiainkról: „Milyen jó, hogy a Vetésből kiáradó fiatal élet magyar élet s hogy akiket például állíthatunk a mi ifjúságunk elé, nem idegenek, hanem testvéreink. Az, hogy az elkallódó magyar népi emlékeket a regösök összegyűjtik, feldolgozzák és eljuttatják az azt feldolgozni hivatott magyar folkloristákhoz, bármennyire is fontos, mégis a kisebbik jelentőségű. A regösmozgalomban a lélek a fontos. Az, hogy ez az első magyar ifjúsági mozgalom, amely a néppel akár szerves kapcsolatba kerülni. Az, hogy ezer év óta belátták, hogy a magyarság legfontosabb rétege a nép, és egy olyan intelligencia, amelyik nem nő ki szervesen a magyar népből, amelyik idegen tőle, az szükségképpen káros a magyar nemzetre. Az fontos, hogy a földtől elszakadt osztályok gyermekeit, a középosztályú fiatal, az iparosfiúkkal és ifjúmunkásokkal együtt kiviszi a néphez.” A szlovenszkoí és ruszinszkoí regösdiákok hálás köszönete száll a testvér Erdély felé azért az írásért, mely a külföldön először ismerte fel mozgalmunk igazi célját és értelmét.

Az Érsekújvári „Czuczor” önképzőkör első félévi munká ságát általában az új áramlatok diadalra jutása jellemzi. Megkísérelték az önképzőköri élet bensőségessé tételét, fiús, munkás intézménnyé fejlesztését. A régi keretet új tartalommal igyekeztek megtölteni. Az előadások életkérdéseket törekedtek tisztázni. Megbeszélés tárgya volt a cserkészés és a falumozgalom. Dobossy „A magyar ifjúság új szellemisége”, Jöcsik „Az új magyar lira és Györy Dezső: Új arcú magyarok” címen kitűnő előadásokat tartottak. Balázs Á. VII. o. t. „Szármaszánk”, Dragony J. VII. o. t. „Meddig élnek az állatok?”, Berényi S. VII. o. t. „A rádióról”, Filó Gy. VIII. o. t. „Eszménykép a festés elben”, Balázs A. VII. „Az európai kultúra” című felolvasásai mind nagy érdeklődést váltottak ki. A szavalás terén kiváltak: Balázs A. VII. o. t. (Györy Dezső: Fresko), Szabó Lajos VIII. o. t. (Györy Dezső: Prédikálók és Új arcú magyarok), Molnár J. VIII. o. t. (Györy Dezső: Költő beszél), Heitler E. VIII. o. t. (Gyóni Géza: Petőfi lelke), Szabó S. V. o. t. (Mécs László: Táróató; Kozma Andor: Könnyű hazafiság) és mások. A kör igen élénk tevékenységet és buzgóságot fejt ki.

Major József VII. o. t.

A losonci „Kármán József” önképzőkör jan. 13-iki gyűlését Gottlieb Dezső, ifj. elnök, azzal nyitotta meg, hogy kerek, szép beszédben megemlékezett Szász Károlyról születésének száz éves évfordulóján. Felolvastatott a lírai költeményre kiírt pályázatra beérkezett művek bírálatát. Az első díjat Horváth Zoltán VIII. o. t nyerte el. Utána Singer Kornélia és Somló Vera VI. o. t Brahms VI. sz. magyar táncát játszották el zongorán. Christ Ernő VIII. o. t. Mécs

László: Vadócba rózsát oltok c. versét szavalta el nagy hatással. Chászár László VII. o. t. hegedűszólója volt a gyűlés utolsó száma, Christ Ernő zongora kíséretével.

Christ Ernő VIII. o. t.

Liliohullás. Rövid időn belül immár második halottja van a pozsonyi „Kiskárpátok” leányrajának Bajzik Gusztai, a vigkedélyű, derék leány 18 ik születése napján hagyta el a földi világot. A szolgáltra kész, lelkes cserkészleány zokogó szavai még fülünkben csengenek: „Ne hagyjatok meghalói, élni akarok!” A végzet másképp rendelkezett. Most az örök élet honából néz le szeretteire és leánycserkészársaira, akik fájdalmas részvétellel kísérték el utolsó földi útjára. Áldott legyen emléke!

Vezetői tanfolyamok. Az érsekújvári „Czuczor csapat” I. raja Jöcsik Lajos rajparancsnok vezetése mellett vezetői tanfolyamot rendez. Az eddigi két összejövetelen cserkészletünk alapvetőkérdéseit vi atták meg. — Ugyancsak vezetői tanfolyamot tart a Czuczor-csapat II. és III. raja. Az összejöveteleket — Dobossy László rajparancsnok felügyelete mellett — Borák József és Kardos Ferenc vezetik. Az érsekújvári „Széchenyi Iparos-cserkészcsapat” is rászánta magát vezetői tanfolyam tartására. A fiatal és Szlovenszkoí egyetlen önálló iparos csapatának megmozdulása igen nagy jelentőségű, mert nemcsak az általános cserkészismeretekre terjed ki, hanem az egyes jellegzetes iparos vonatkozásokon kívül társadalmi nevelést is igyekszik nyújtani tagjainak. A tanfolyam megszervezése elsősorban Willand János tanítóparancsnok érdeme. Benne a szlovenszkoí magyar cserkészlet érdemes és lelkesen dolgozó erőt nyert. A tanfolyam irányítója Dobossy László. Résztvevői: Chinoradsky Nándor, Druga János, Farkas Lajos, Horváth Károly, Kövári Gyula, Kukán Béla, Ozorák János, és Szporny László csapatvezetők.

VILÁGJÁRÓK

!!! UTAZÁSOK ÉS KALANDOK !!!

Hirneves utazók, felfedezők kalandos útjai. — Valóban átéli kalandok, amelyek érdekfeszítőbbek minden kalandos regénynél. Minden kötet gazdagon illusztrálva és egésvázsonkötésben Ké 48

BERGER: Az örök tavasz szigetén

A romantikus Havaí szigete, a föld csodálatos édenkerítje a világháború után.

CHOLNOKY BELA: Gróf Teleky Sámuel útja

A magyar utazó felfedező útja a Rudolf- és Stefánialóhoz Afrikán keresztül.

W. H. GILDER: A „Jeanette” pusztulása

Küzdelmes út a hajótörtek felfedezésére Szibéria hósvatagjain át.

SVEN HEDIN: Belső-Ázsia küszöbén

A fiatal Hedin hatalmas vándorútja Ázsia belsejébe.

MANSILLA: A pampák utolsó vad indiánjai

Mansilla tábornok könyve az indiánusok regényes életéről és szokásairól

G. NACHTIGAL: Szahara és Szudán

Hogy vitte Nachtigal a német császár ajándékát öi évi bolyongás után egy néger királynak?

MUNGO PARK: A Gambiától a Nigerig

A Niger sellőibe vezet a kalandos lelkű skót Afrika-utazó izgalmas érdekességű útja.

A PHILIP: Ausztrália honalapítói

Egy modern honalapítás kalandos története: hogy lett a fegyvercseréből virágzó, boldog világrész.

G. SCHWEINFURTH: Afrika szívében

A nagy német utazó világh könyve bolyongásairól és felfedezéseiről a Nilus és Kongó vízválasztója vidékén

G. WEGENER: Egy világrő emlékei

A németek hirneves felfedező utazójának évtizedes vándorútja három világrészben.

Kaphatók A MI LAPUNK könyvosztályában

A MI LAPUNK KÖNYVESPOLCA

Az ismertett könyveket kiadó-hivatalunk szívesen beszerzi, Portót nem számítunk.

Rovatvezető:
FENYVES PÁL dr.

Ismertetési példányok e rovat vezetőjének címére is küldhetők: Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

A magyar mese hivatása.

Ifjúsági mozgalmainkban a mese érdekes hivatást kezd betölteni. A regösdiákok mesészővel közelítik meg a falusi új nemzedék lelkét. Mig a falusi játékoktatás a parasztfijúságot a tömegérésre és a szervezett együttműködésre igyekszik serkenteni, a közös nótázás pedig különös erővel dönti le a diákság és a földműves fiatal-ság közti kaszthatárokat, a mesésző hivatása az, hogy a magyar szellemi és társadalmi megújodás irányába fejlessze a fiúk és lányok gondolkozását.

Nem szabad félreismernünk helyzetünket. Az új magyar szellemiség még nem hatott át mindenkit, aki ma regös. Közel a veszély, hogy a nagy nemzeti hivatású regölés avatatlanok részéről olcsó szórakoztatássá, felelőtlen és ködös igricromantikává válik a falusi tábortűzek mellett. Gondos összefoglalásban meg kell már egyszer határozunk, hogy mi az a hivatás, amely a magyar szellemi és társadalmi haladás keretében a regösök falusi mesekultuszára vár. A falusi mesemondás feladatainak szemléleténél nem szabad azonban megfeledkeznünk arról, hogy a magyar haladás programja itt csakis a gyermekek értelmi színvonalához alkalmazott egyszerű foku nevelési szándék lehet.

Emelni akarjuk a magyar földművesek és földmunkások gyermekeiben a magyar parasztság szellemi és társadalmi osztályerejét és öntudatát. A falusi magyar dolgozók föltörekvésének szolgálata az iskolapadok gyermekei közt elsősorban a falu kulturális őszinteségének erősítéséből áll. Azt a kulturát kell tovább segitenünk és terjesztenünk a regösmunkában, mely a magyar falusi élet hamisítatlan megnyilatkozása. A magyar népmese, népköltészet, népzene és egyéb népi kulturális ápolása falun részünkről azt a célt szolgálja, hogy a magyar falusi új nemzedék gyermekkorától kezdve öncélúan és sajátágosan a maga életét, a maga osztályát, a maga feladatait élje. A népi kultúra a magyar parasztság földrajzi, történelmi és szociális helyzetéből adódik, a magyar falusi osztálynevelésnek szellemi téren innen, nem pedig más osztályok, népek és országok szellemiségéből kell kiindulnia.

A regösdiákok a legsajátságosabb parasztkultúra terjesztői a falusi gyermekek között. Csak

is a tiszta népköltészet és a népi talajból nőtt legnagyobb írók adják az új falusi mesekultusz anyagát. Mesének számít természetesen a gyermekek szempontjából a népballada és az elbeszélő tartalmú vers is. A magyar népköltészetet nagyon szépen tárja elénk a Kisfaludy Társaság nagy népköltési gyűjteménye, melyet Vargha Gyula és Sebestyén Gyula szerkesztett. A regösdiákok elmaradhatatlan kézikönyve Gragger Róbert Magyar Népballadák című gyűjteményes munkája és különösen Arany László népmese gyűjteménye. Petőfi, Arany, Tompa, Garay, Czuczor és Gyulai szépirodalmi rangú népi kulturája, vagy Benedek, Gaál, Pósa és Móra népi zamatú meseirodalma mellett a gombaszögi regösiskola a mesemondók figyelmébe ajánlotta a magyar népi szellemiség legnagyobb ma élő kifejezőjének, Mórócz Zsigmondnak Boldog Világ címen összefoglalt verses állatmeséit is.

A népi kultúra nem megállapodott, nem merev. A szociális haladás, egy erősebb munkatársadalom szelleme kibontakozásra fogja készletni és segiteni a dolgozó parasztsztyált és ezzel a társadalmi fejlődéssel párhuzamosan meggazdagodik és hatalmas tömegkulturává válik a mai rejtetten és elhanyagoltan lobogó parasztsztyelelemiség is. A falu szociális haladása szakemberekre és az egyetemi hallgatók munkájára szorul. Itt a regösdiákok gyermekmeséikkel és falusi barátkozásukkal csak annyit tehetnek, hogy a fiatalokban a magyar faji kultúra erősítésekor egyúttal a paraszti öntudatot is ébren tartják Tiborc, Toldi, Mátyás diák, Dózsa, Ludas Matyi, Kossuth szellemi idézésével. De ilyenkor utat is kell mutatni a dolgozó és békés jövő: a modern ipari, mezőgazdasági és kereskedelmi előnyök falusi magyar alkalmazása, a szervezett paraszti osztályközösség és más dolgozók, különösen az értelmiség megbecsülése felé. Ilyen oktató, jövőbe mutató meseirodalom bizony még nincs. Saját szívükre, eszükre, ügyességükre vannak itt utalva regösdiákjaink.

Egészen más a szerepe a népi gyökerű mesének a városi gyermekek között. Itt is harcolnunk kell a faluból származott szellemi termékekért, mert nemcsak a természet látogatása és a sport, de a nép nyelvében és zenéjében lüktető sejtelmes ösztönű üfem, ez a sajátágos erdőn-me-

zöntermett kultúregészség is szükséges a testi-lelki teljességhez. A népi kultúrából áradó természetes életszemlélet fogja egyszer szétnyomni a szűk városi falakat, hogy nyitott, friss kertvárosok és levegővárosok épüljenek a mai bérkaszárnnyak nyomora és fülledtsége helyén.

A városnak is van meseirodalma. Ez az értelmiség odahajlása a gyermekhez és az egész világ meseirodalmának keringése a fordítások módján. Szellemi nagyok fordulnak megértő írásokkal a gyermeklélekhez. Frissek ezek is, mint a nép meséi, mert ezek is szabadból, a szellemi élet szabad magaslatairól jönnek. Ilyenek például Kaffka Margit, Lesznai Anna, Várnai Zseni ifjúsági írásai. Ezekre és idegen nagyok ifjúsági írásainak jó fordításaira is terjedjen ki a városi mesekultusz. Fantáziát bontanak, értelmiséget nevelnek.

A helyes meséket csakis az tudja megvalósítani, aki tudja, hogy a mesemondásnak is hivatása van a jobb jövő szellemi és társadalmi kialakítása körül. Nemesak a jóság és tisztesség, hanem a haladás csiréit is el kell mindenütt hinteniük a mesével. A mese komoly hivatásának felismerése nélkül állították össze például a Jövő Utjain budapesti pedagógiai folyóirat ifjúsági könyvjegyzékét is, melyet A Mi Lapunk tavaly leköszölt. A kis diákok olvasmányai közt ugyan csupa értékes és kedves könyv szerepel, de kimaradt majdnem teljesen a legzamatosabb magyar népköltészet és a legintellektuálisabb írók ifjúsági irodalma. Arany László, Möricz Zsigmond, Kaffka Margit, Lesznai Anna és Várnai Zseni írásai hiányoznak. A kispolgári világ sem a faji erőket, sem a nagy értelmi kisugárzásokat nem ismeri.

Balogh Edgár.

Örömök kertje. Várnai Zseni meséi.

(Biró Miklós kiadása Budapest) Még ma is emlékszem arra a riadt és döbbenetes érzésre, amellyel kilencéves koromban Várnai Zseni meséit olvastam. arra a kőnoly szeretetre és részvétre, amit a mesék hősei iránt éreztem. Mert ezekkel az írásokkal új arcok és emberek jöttek gyermekszobámba: a munka kizsákmányoltjai, a robot elcsigázottjai hozták el mérhetetlen szenvedéseiket és keserű panaszait. Az első írásban azt olvastam:

„A mesék tündéresszonya elvitt a nagy sötét erdőbe és megmutatta a szénégető kis kunyhóját és én megláttam a láthatatlan arany koronát, amely ott fénylett a szénégető kis fiának a fején. Elvitt a még sötétebb bányába, ahol az emberek oly feketék voltak, mint az ijedelem. Fekete és rút volt a testük, a tekintetük sötét volt és az ajkuk néma. Mogorván néztek rám, de én nem féltem tőlük, mert a nagy feketeségben úgy világított keresztül a lélek tisztasága, mint egy csillagtalan éjszakában a vakító hőmező. Láttam a gyárak nagy, mohó lelkét, amint örök szomjúsággal szívja magába a beléőzőnlő sok kis rablelket.“ Ezek a mesék nemesak a gyönyörködtetés céljából íródtak, hanem határozott szociális irányzatuk van: megmutatják agyermekolvasónak azt a nyomorú-

ságot, amelyben ma még sokszázezer gyermek társ szenved

p. r.

Lesznai Anna: Mese a bútorokról és a kis fúról. (Kner kiadás Gyoma 1918) Jó gyermekkönyvet írni nem tartozik a könnyű írói feladatok közé. Lesznai Anna, az „Eltévedt Litániák“ költője az író és rajzoló szakavatottságával, az anyai lélek kis emberek felé hajló szeretetével és melegével oldja meg ezt a feladatot ebben a bájos és üde meséjében, melyet csak a gyermeklélek és képzelet tökéletes ismerője írhatott meg. Azt hiszem, kevés magyar könyvben egészíti ki egymást ennyire a szöveg és a szövegkép. A költő és a rajzoló rokonlelkűek. Lesznai Anna. A meséről lemaradnak a díszítő elemek, hogy a képből érvényre jutva, egészen más sikokról indítsák utnak a gyermek képzeletvilágát. A mese nyelve, stílusa, teljesen a gyermeké s a képek alapja is egy bájos, gyermeki elképzelés. Felépítésében és indítkaiban a népmese ízét érezni, a szöveget ügyes versek teszik változatosabbá. A kis könyv célzatossága hasznos és építő: a kis gyermeknek azt mutatja be, hogy a körülötte levő élettelen tárgyak is mennyire az elmúlt élevení élet emlékét hordozzák magukban. Minden erőszakolt tanulság nélkül példázza a mese a munka szentségét és becsületét. A könyv a kiscserkészvezetők és regőscserkészek számára jóformán nélkülözhetetlen.

p. r.

Arany László: Magyar népmese-gyűjtemény. (Franklin kiadása, Budapest 1914.) Különösen a városi gyereket fenyegeti az a veszély, hogy saját anyanyelvével sem ismerkedik meg. Beszédének nemesak ize és zamata nincsen, hanem szókinése is rendkívül szűk, önálló nyelv-szerkezete merev és magyartalan. Nem ismeri a magyar szófüzést, határtalan lehetőségeit, a mondanivalóhoz való alkalmazhatóságát, ruganyosságát. Ennek főleg az az oka, hogy gyermekkorában ügyes meseszóvő, de a fordításban elvértelenedett nyelvű könyvek a társai és nem ismeri a magyar népkultúrának a népmesében elrejtett sajátos világát. Így előáll az a furesza helyzet, hogy a városi fiú több nyelvet beszél, de a sajátját teljes bőségében nem sajátítja el soha. Arany László népmeséiből a saját anyanyelvét teljesíti ki az a cserkészfiú, akinek a kezébe adni ezt a könyvet a jó vezető kötelessége. Majdnem negyven mesét, Krisztusmondát, állat és csalimesét és találós verset foglal egybe ez a könyv. A magyar nép egészséges gondolkodásmódját, józanságát, realizmusát tükrözi minden sora. Gyulai Pál előszava is ráutal arra, hogy e mesék megtisztítottak a bőbeszédűségtől, ismétlésektől, betoldásoktól, ügyetlen fordulatoktól; a legügyesebb formában adják az anyagot, s arra, hogy Arany László népmeséi a legjobban elbeszélte magyar népmesék. Nem népieskedők és irodalmi iz sem érzik meg rajtuk. Figyelemreméltó dolog, hogy Arany László gyűjteményét mint tizennyolcéves fiatalember bocsátotta közre.

p. r.

Csehszlovákiai Magyar Cserkész

Az ideszánt cikkek, képek, értesítések a rovat vezetőjének címére küldendők: Bratislava, Vám-u. 32. III.

Rovatvezető:
KRENDL GUSZTÁV
magyar szakosztályi titkár

A Sváz Skautov R. C. S.
magyar szakosztályának
hivatalos értesítője

Daloljunk, Fiúk!

Az elmúlt nyáron is sok tábort láttam. Sok cserkészcsapat boldogságában, jó munkájában gyönyörködtem. Sok tábortüzhöz odaültem, hol szép nótát énekeltem veletek.

Épen ezekről a nótázásokról szeretnék egy keveset beszélgetni veletek, dalosajkú cserkészek. Mert van ám mondanivalóm. Olyan is, ami dicséret, olyan is, ami kritika, olyan is, ami kérdés. Menjünk hát sorban.

Jöjjön először az elismerés! Nagy örömmel állapítottam meg az idén is, hogy a magyar cserkészek szeretnek énekelni. Bármelyik táborban tettem fel a kérdést: „Tudtok-e nótát, fiúk?” — mindenütt kiderültek az arcok s a következő percben már szólt is a nóta vidáman, csengően, szépen. Nem kellett ehhez sem vezényszó, sem parancsnoki intés, megkezdte a legjobb torkú gyerek s aztán csak úgy jött egymásután a sok vers, hogy alig tudták abbahagyni. Találtam olyan csapatot is, ahol meglepően sok dalt tudtak több hangon énekelni. Hogy dagadt a keblem örömeiben! De jól esett ám az is, amikor azt tapasztaltam, hogy szép, igazi magyar nótákat tudtak, olyanokat, amelyek ott fakadnak annak a népnek az ajkán, amelynek ti is fiai vagytok.

Derék dolog ez, fiúk! Szép is! Léleküdtető is! Mert a nóta nemcsak vidit, nemcsak jókedvre hangol, hanem nevel is. A dalban a magyar nép szíve lüktet, a magyar érzés, a magyar felfogás keres költői megnyilatkozást. A magyar nóta szeretetével megtartjuk, a magyar nóta éneklésével magunkba szívjuk a magyar lelket, amely néha talán szilaj, pajkos, olykor hetykén rátart is, de mindig becsületes, mindig erkölcsös, mindig jó, mindig tiszta.

De ezt az üdtető, nevelő, nemesítő hatást csak a *magyar* nóta gyakorolja. Ezért szomorodtam el sokszor — most jön a kritika! — amikor azt hallottam, hogy az én cserkésztestvéreim mindenféle ostoba, divatos kuplét, vagy táncdarabot szívesen énekelgetnek.

Tudom én azt jól, gyerekek, hogy nem lehet mindig a „Krasznahorkát” meg más ilyent énekelni. Tudom én, hogy a ti pajkos kacagó lelketek vágyik a jókedvű kacagást hozó nóta után is. Nem is haragszom én azért, ha pattog a csárdás az ajkatokon, ha harsogjátok a „Tizenhárom ezüst pitykét”, azt is élvezem, ha ötletes, pajkos, diáknótában tomboljátok ki magatokat, sőt azt is megbocsájtom, ha — mikor úgy „rátok jön” — a „Brázai sósborszesz” vagy „A Dunában úszik egy sámlí”-ban kesergitek el lelketek sok bánatát: csak azt nem állom, amikor a magyar lélektől, a cserkész lélektől merőben idegen dallamú és szövegű, sokszor a léhánál is rosszabb tartalmú „dalt” hallok cserkészajkon.

Mert lássátok, fiúk, ez nemcsak izléstelen, nemcsak méltatlan hozzátok, hanem romboló hatású is. Előbb talán csak az érdekes, újszerű ritmus kap meg, aztán a szöveg bambasága, de egyszer csak kezditek használni a mindennapi életben is a „sláger” egy-egy ostoba kifejezését. Romlik a stílustok, az izléstek s könnyen romolhat még az életetek is. Mert az egészen bizonyos, hogy minden nóta hat reánk. Csak természetes, hogy a komisz nóta hatása nem lehet nemesítő.

Tapasztaltam én még valamit, ami ugyan korántsem veszedelmes, amit azonban

mégis szóvá akarok tenni. Amikor egy táborban összegyűjtöttem a jó énekeseket a különböző csapatokból, megállapítottam, hogy a legtöbb szép, magyar nótát tudta egy-egy csoport. *Együtt* azonban csak a cserkésznótákat s néhány nagyon ismeretes kurucnótát tudunk énekelni. Hiába intonáltam a legszebb, legértékesebb régi magyar dalokat, csak imitt-amott énekelt egy-egy kis csoport. Kár. A nótázásunkban alig tudjuk kidomborítani azt, hogy mi a magyar nép gyermekei vagyunk.

Nyári tapasztalataim alapján — amelyek csak megerősítettek régi észleléseimben — hadd kérjek hát most néhány dolgot tőletek.

1. Daloljatok sokat, — minden összejövetel alkalmával legalább egy keveset.

2. Legyen a közös műsoron mindenféle nóta : szomorú is, vig is, régi magyar kurucnóta meg cserkésznóta, komoly, mélytartalmú meg bohó, tréfás, tán tartalmatlan is — csak izléstelen, idegenlelkű és trágár szövegű ne legyen egy se.

3. Keressétek, szeressétek és tanuljátok a szép, igazi magyar népdalokat.

4. Tanuljátok meg a ti vidéketeknek jellegzetes nótáit, lehetőleg tájszóval, jelegzetes énekmodorral.

5. Tanuljátok több hangon is énekelni.

6. Tanuljátok fegyelmezetten, együtt énekelni.

7. Tanuljátok meg elsősorban a Szlov. Magyar Cserkész Daloskönyv nótáit, hogy legalább azokat tudjuk együtt énekelni, bárhonnán verődünk egy-egy nagytáborba.

8. *Ne engedjétek, hogy a cserkészek közé betolakodjék olyan dal, amely sérti a jóízűséget és a magyar szellemet.*

9. Ha van jó csapatnótátok, pontos kottájával és szövegével, küldjétek el a Csehszlovákiai Magyar Cserkésznek, hadd tegyük közkinccsé az igazi értékeket.

10. Tartsatok évenként legalább egy csapatösszejövetelt, amelynek témája legyen a magyar dal. (Műsoron : Hogyan énekeljünk ? Mit énekeljünk ? A magyar dal története. A cigánynóta. Népdalok. A kurucdalok. Katonadalok. Diáknóták . . .)

A magyar nép dalosnép volt mindig. Nektek is azzá kell lennetek, akik e népnek új lovagjai vagytok.

Fontos hát, hogy megértsetek, hogy velem érezzetek, velem akarjatok, amikor most egy új munkaév kezdetén biztalan, derülten kiáltom felétek : *daloljunk, fiúk!*

KÁLMÁN BÁCSI

A II. oszt. cserkészpróba anyaga.

Összeállította: Nagy József (Pozsony). Jóváhagyta a magyar cserkésztanács 1928 dec. 9-iki érsekújvári gyűlésén. Minden csapatra kötelező!

II. oszt. próba.

- I. Hat havi szolgálat.
- II. Ruházati és felszerelési szabályzat.
- III. Anatómia és elsősegély.
- IV. Tájékozódás a szabadban.
- V. Megfigyelés.
- VI. Környékismeret.
- VII. Természetismeret.
- VIII. Jeladás.
- IX. Tábori munkák.
- X. Főzés.
- XI. Ipari munka.
- XII. 30 korona a takaréokban.

A próba anyaga.

I. Hat havi szolgálat.

A fogadalomtételtől számított hat hó.

II. Ruházati és felszerelési szabályzat.

1. Tudja a különböző jelvények nagyságát, alakját,

színét ; hol hordják ?

2. A ruházat egyes darabjainak rendeltetése.
3. Mit visz felnapos, egésznapos és többnapos kirándulásra ?
4. Mi kell a sátorhoz ?
5. Mit visz az őr magával több napos kirándulásra ? Mit a raj ?
6. Milyen különös felszerelése van a csapatnak ?

III. Anatómia és elsősegély.

1. Az emberi csontváz és annak egymáshoz való kapcsolódása, rendeltetése.
2. A csont anyaga.
3. Az egyes szervek elhelyezkedése és működése, kiválasztása.
4. Az idegrendszer,
4. Vérzések, ájulások, rándulás, ficamodás és törés, napszúrás, megfagyás, égés, vízbefúlás, mérgezések, szálka eltávolítása ; szembe, orrba került tárgy kivevése, kötözés.

IV. Tájékozódás a szabadban.

1. Az iránytű ismerete és működése.
2. A fő, mellék és segéd világtájak.
3. A térkép beállítása az iránytű szerint. Az iránytű elhajlásai.
4. A vadász vagy göncöl és a sarkcsillag ismerete és megtalálása.
5. Az órával és nappal való tájékozódás.
6. A fák koronája, moha.
7. A tájékozódásra különösen alkalmas térképjeleknek tudása (kb. 10—15 drb)

V. Megfigyelés.

Az öt érzékszervnek alapos ismerete és valami kombinált megfigyelési gyakorlat.

VI. Környékismeret.

1. 500 m. közvetlen a lakóhelytől tudja az összes utcákat, kórházakat, gyógyszerárakat, telefon és tűzjelző állomást, rendőrszobát, postát, gyárakat, nagyobb üzemeket, orvosokat, pénztári rendelőt, iskolát, templomot. Hol lehet esetleg mentőladát találni.
2. A környéken lévő fél és egész, továbbá két és több napos kiránduló helyek?
3. Melyek a szomszédos községek?

VII. Természetismeret.

1. Tíz házi állat. Tudja melyik állattal hogy kell bánni és mi a főedele.
2. Tíz konyhanövény és tíz gyümölcs ismerete. Megismeri a természetben akár télen, tavasszal, nyáron vagy ősszel. Ismeri a különböző részek elnevezését.

VIII. Jeladás.

1. A Morse betűk, számok és írásjelek tudása.
2. Hogy mozog a zászló a leadásnál?

IX. Tábori munkák.

1. Cipő kezelése.
2. Ruha tisztítása.
3. Faszedés és vágás. Szerszámot nyélre erősít; szerszámok helyes hasznátata.
4. Egyszerű tábori munkák (ásás, sátorverés).
5. Sátor alatt töltsön legalább egy éjszakát.

X. Főzés.

1. Tűzhely készítése.
2. Tűzgyújtás
3. Tea, leves (rántott) készítése.
4. Egy órának egy napon főzzen.
5. Mosogatás és a konyharuhák elmosása.

XI. Ipari munkák.

Saját maga készítette praktikus tárgy, amit a csapatnak ad. Lehetőleg ne a szakmába vágó tárgy.

XII. 30 korona a takarékbán.

A fiút takarékosagra szoktatni és egyszersmind biztosíték a kilépés vagy kizárás esetére.

Az 1929. évi világ jamboree. (A Jamboree c. újságból fordította: Forray Tibor őrsv.) A világ jamboree 1929 júl. 30-tól aug. 14-ig tart az Arrowe-Parkban, Birkenheadban.

Fekvése: Az Arrowe-Park négy mérföldnyire van a Woodside pályaudvartól; Birkenhead 2 mérföldnyire az Upton pályaudvartól. A park több mint 1 mérföld hosszú és majdnem fél méröld széles. A terület dombos, erdős.

Táborok: Azt hiszik, hogy a különböző országok mind a cserkészek, mind a közönség részére érdekessé fogják tenni táborait, már tökéletes elhelyezésüknel fogva is.

Szórakozások: A tábortüzek részére a szabadban színházat építenek, mint aminő a koppenhágai jamboreen volt.

Kirándulások: A második héten kirándulás alakjában megtekinthető: a) a birkenheadi hajógyár, a Sunlight kikötő, Slandudno és Galles du Nord; b) Chester, a crewei vasut gyár; c) Liverpool dokkjai, tengerentúli és ipari forgalma; d) Manchester ipari forgalma.

A program vázlata: Jul. 30. Táborverés. Jul. 31.—aug. 3. Nemzeti sajtóságok bemutatása. Aug. 4. Cserkészistentisztelet, mise az Arrowe-Parkban. Aug. 5.—6. Nemzeti sajtóságok bemutatása, Aug. 7.—9. Az idegen cserkészek kirándulása. Aug. 10. Nagy szemle. Közös nemzeti táncok. Aug. 11. Istentisztelet (mise) a liverpooli katedrálisban. Aug. 12—13. Az idegen cserkészek kirándulása. Aug. 14. Tábortüntetés. — Egy napon vízi ünnepély, a vízi cserkészek gyakorlatai. — Mindennap: Tábortűz, délután verseny, nemzeti táncok, mozi, csoportnének.

Kert mozi: A főcserkész azt hiszi, hogy jó lenne, ha minden delegáció magával hozná érdekesebb cserkészfilmjeit. A nyitott mozi az Arrowe-Parkban lesz. Remélik, hogy a határőrök s a vámmok kellemetlenkedéseit el fogják tudni háritani. Kéri a delegációkat, hogy hozzák magukkal csapat zászlóikat s nemzeti lobogójukat, melyet az árbóca húznak majd fel s a szemlénél viszik.

Pályázat.

A csehszlovákiai cserkészsövetség magyar titkársága az alant felsorolt kérdések kidolgozására pályázatot hirdet.

Feltételek

1. Az a) csoportban foglalt kérdések kidolgozásán minden a Szövetségben igazolt magyar cserkész résztvehet. — A b) csoportban foglalt kérdések kidolgozásán minden a Szövetségbe igazolt magyar cserkész őrsvezető és segédőrsvezető vehet részt.

2. A pályázatok borítékban, jeligével ellátva a magyar titkárnak küldendők be. — Határidő: 1929 április hó 15.

3. A beérkezett pályázatokat parancsnokokból álló bizottság bírálja meg.

4. Díjazás a csoportoknál: I. 50 kor., II. és

III. díj: egy-egy értékes könyv.

Kérdések az a) csoportnál:

1. Csapatkönyvtár. 2. Csapatotthon. 3. Milyen házi versenyeket rendezünk? 4. Cserkészlet és jassz nyelv. 5. Hogyan szolgálják a város és a falu jó viszonyát? 6. A cserkésztestvériség helyes értelmezése.

Kérdések a b) csoportnál: 1. Őrsi rendszer, őrsvezetők, őrsi élet. 2. Minta-őrsi óra tartása. 3. Fegyelem és büntetés. 4. Mivel foglalkozzanak a 16—18 éves cserkészek? 5. A tábortüzek tartalmi kitöltése. 6. A cserkésznóta.

Hornyák Odilo, a pozsonyi „Kiskárpátok” cserkészcsapatának főparancsnoka, a január 13-iki csapatösszejeövetelen tisztségéről lemondott. A cserkészérdemekben gazdag főparancsnok, a csapaton kívül továbbra is élénk figyelemmel fogja kísérni a csapat működését és reméljük, hogy a szlovenszkói magyar cserkészletet is mindig és mindenütt támogatni fogja. Eddigi működéséért hálás köszönet!

Nagy Józsefet, a „Kiskárpátok” eddigi parancsnok helyettesét, a csapat egyhangúlag megválasztotta parancsnokkául. (Lakik: Bratislava, Magas ut 43.) A pozsonyi cserkészek választásához szívből gratulálunk!

Weinberger Mária tanárnőt a „Kiskárpátok” leányraja egyhangúlag megválasztotta parancsnokkául. Az új parancsnoknak sok-sok jó munkát kívánunk!

A pozsony-város kerületi vezetőség különféle versenyeket rendez a cserkészek részére. Az első ilyenemű rendezés Kim-játék-verseny volt. Nyertese Reimann Gyula, a Kiskárpátok Jókai rajának tagja. 30 tárgy közül 23-at jegyzett fel. A január 18-iki kötélhúzási versenyen a pozsonyi magyar cserkészek három csapattal képviseltetik magukat. — Lesz énekverseny is. Minden csapat egy kötelező és egy szabadon választott éneket fog előadni.

Keresztoszó-rejtvény bajnoksági versenyt rendezt január 27-én a Kiskárpátok cserkészcsapata. 15 cserkész vett benne részt. Az eredményt a következő számban közöljük.

A „Kiskárpátok” cserkészcsapata dec. 18-án ünnepelte meg a szeretet ünnepét, a karácsonyt. A kettős-quartet és a csapat cigányzenekarának szereplése után a megjelent 150 cserkész tea mellett szórakozott kedélyesen.

A losonci „Madách Imre” csapat dec. 23-án gyűlt össze a szépen díszített karácsonyfája alatt otthonában. Ének és ima után a parancsnok felolvasta Krisztus születését Lukács 2. r. 1—20 verse alapján s boldog karácsonyt kívánt a csapatnak. Zene, szavalat, ének után a cserkészek egy-egy kis szeretet-csomaggal lepték meg egymást, majd az alkoholmentes tea elfogyasztásához fogtak.

Sakk- és ping-pong versenyt rendezett a karácsonyi szünetben a pozsonyi Kiskárpátok cserkészcsapata a csapatbajnoki és rajbajnoki címért. A sakk rajbajnokságán győztek: Török F. (Jókai raj), Cseszkó N. (Arany raj), Martinschitz J. (Szé-

chenyi raj), Rékai K. (Kiscserkész raj). A sakk csapatbajnokságában 1) Schrimpf K., 2) Török F., 3) Cseszkó N. és Lukinics A. — A ping-pong rajbajnokságon győztek: Kucsera (Jókai raj), Martinschitz J. (Széchenyi raj), Rékai K. (Kiscserkész raj). A ping-pong csapatbajnokságon győztek 1) Kucsera Ernő, 2) Rékai Károly, Török Ferenc, Schrimpf Károly. 3) Martinschitz János. — A sakkversenyen 10, a ping-pong versenyen 11 cserkész vett részt.

A világeserkészetről tartott vetített-képes előadást Pozsonyban dec. 13-án Molnár Frigyes dr. a magyarországi cserkészsövetség külügyi megbízottja.

A dobsinai keresk. iskolában a mult iskolai év végén egy szlovák cserkészcsapat alakult, főleg azért, — mint írják — hogy az idei Jamboreen részt vehessenek. A nyáron egy prágai turistatársasággal együtt végig utaztak a Dunán egészen a Fekete-tengerig s a várnai öbölnél táboroztak.

Az érsekújvári Czuczor csapatról a „Bud Pripavený” legutolsó száma többek között ezt írja: „1928 okt. 27-én az érsekújvári magyar cserkészek tábortüzet gyújtottak. Ezen a mi szlovák cserkészeink is képviseltették magukat. Olyan este volt az, hogy még ma is szívesen gondolunk rá vissza, mert magyar testvéreink körében valóban kitűnően éreztük magunkat.” — Testvéri szerető megértésükért hálás köszönet. Csak azt kívánjuk, hogy még sok sok ilyen szép órát tölthessünk el velük.

Teendők a téli kirándulásnál. 1. Sötétség előtt hazaérkezni. 2. Indulás előtt felszerelést, különösen cipőket megvizsgálni. 3. Lábaggyszűzést (vazelinózást) megkövetelni. 4. Elmaradást nem tűrni. 5. Fagyás gyanujánál azonnal közbelépni. 6. Ebédet fedett helyen elkölteni. 7. Ködnél csapatot egészen együtt tartani. 8. Ismeretlen útra nem indulni. 9. Menetelésnél túl meleg ruhákat levétni. Sielésnél úgy öltözni, mint otthon a fűtött szobában. 10. Megállásnál felöltözni.

ROVATVEZETŐ ÜZENETEL.

T. F. Pozsony. A regölést és mesedélutánok tartását állítólag egy belügyminiszteri rendelettel beszüntették. A magyar tanács legközelebbi ülésén ezzel az ügygel érdemlegesen fog foglalkozni. — **Nemesszeghy Jenő Jaromír.** Kedves soraidat köszönöm. Támogatásodat hálásan fogadom. Az ígért rajzokat küldd be címemre. — **E. S. Eperjes.** Köszönöm szíves soraidat. Cserkésztrovatunkat fejlesztjük, mert jó cserkészeket akarunk, de cserkészeink is járuljanak hozzá anyaggal lapjukhoz. — **I. S. Kassa.** Az I. o. és a különpróba anyaga is fog jönni. Türelem. — **Eltalált!** A cszl. „Organizáció”-t is tekintetbe vettük. A próbázatról a legközelebbi tanácsülés dönt — **Jamboree Kassa.** A tanács elhatározta, hogy azon résztvesz, ha segélyben részesül. — **H. E. Munkács.** Sajnos, a magyar tanács nem rendelkezik kellő összeggel, hogy titkárját minden városba elküldhesse. Ha a Sváiz a kért szabadjegyet megadja, a titkár hozzátok is elmegy. — **Cs. A. Parkány.** „A Mi Lapunk” az egyedüli magyar cserkészlap Szlovenszón. Most a magyar csapatok hivatalos lapja Rendelőjétek meg. — **Többeknek.** A többi beérkezett kérdésekre legközelebb válaszolunk. — **A csapatok vezetőinek.** Megjelent a III. oszt. próbaanyag külön lenyomata. Darabja 50 fillér. Minden csapat annyi példányban rendelje meg, ahány a taglétszáma. Minden cserkésznek meg kell vennie!

REGÖS NEMESSZEGHY

Téli séta.

Havas táj . . . Lábam alatt ropog a fagyott hó
S csikorogva parancsol,
Hogy én is lények az utca rohanó ritmusára.
Megyek tovább . . .

De valami néma jaj szívembe sajdúl:
Ez mindig így lesz? —
A házak ereszéről csillogó,
Dacos kemény jégcsapok csüngnek.
Metsző szél a arcomba söpör.
És zuzmarások a gallyak, a házak.
Zuzmarások a szívek, az ajkak.
És én is úgy érzem:
A szívem helyét valami jégcsapot viszek . . .
Rettenetes kép!

Az utcákra könnyöklő ablakokra
Szürnyű jégvirágokat rajzol a Tél,
Miket a rozszant ablakok mögött
A penészes falakra lemásol
A rettenetes nyomor . . .
Megkérdem újra: mikor lesz vége
Ennek a nagy, kiáltó, fekete gyásznak?
Mikor süt ki végre az aranyló Nap,
Hogy az ereszekről, az ágakról, meg a szívekről
Leolvassa a szürnyű jégcsapokat?!

Itt e búss, elvadított téli tájon
Lesz-e újjongó feltámadás,
Melyen fehérülő, selymes szirmokat bont ki
Valami szent, hozsannás béke
A rozszant világ-ereszre, az ágakra
És roskadt emberszívekre?!

(Komárom)

Gábris József

fg. VIII. o. t

Szabadmértékes versed nagy haladást mutat. A szemléletből indulsz ki, hogy aztán hatásosabban rajzoljad szíved érzelmeit s magaddal ragadd az olvasót. Ezt szép, rapszódikus költeményeddel érted.

Eszmékért lángolok . . .

Eszmékért hevülök, lángolok, égek!
Lelkemnek jelszavát követem, míg élek.
„Légy férfi, kitartó, erős, hű és bátor,
Acélos lélekkel nagy tettekre vágyó“ —
Ezt sugallja lelkem
Nagy tettekre készen.

Zúg a vész. Gyenge lelkek úsznak az árral.
Istenem, mi lesz e sok porcellánbákkal?!

Elvesznek. Hiába minden ajkiáltás,
Kegyelmeden kívül, bűnök hinárjából
Nincs, nincsen menekvés!
Zúg a vész. Tajtékozó ár visz, ragad tova!

Állok elkábultan szakadékok mélyén,
Zuhanó, kiáltó vizesések szélén.
Üröltő szélvihar ordítja — (jaj nekünk!):
Gyere te is velünk, mert ha nem jössz, — viszünk!
S állok elkábultan szakadékok mélyén,
Zuhanó, tajtékozó vizesések szélén . . .

De nem! Most megvetem lábam s erős karom
Görcsösen fogódzik egy tölgyfa törzsebe.
Zúg a fergeteg s fokozott erővel
Ragadja nyakamat vad titánok marka.
De gerincem erős, szívemben az Isten
S állok, mert győznöm kell a sok bűnbilincsen!
(Ipolyság)

Diósi Kornél
VII. o. rginn. tan.

Kioszt bőbeszédű a versed. A nyelv is simább lehetne. De az érzés ereje meggyőző. Felfogásod tisztult.

Virágos királyfi.

Valahol viharzó zivatar zúgott alá a földre
Ifjú hévvel tombolt a száraz rögön
És messze a nyugodt, csendes világűrben
A vén gyerek nevetett: a Nap.
Kirajzolta az égre vidám gyermekszívét:
Szivárvány ragyogott.
Sok fénykéve összeolvadt
Égi nyoszolyává.
Rajta feküdt bíbor-lázbán
A virágos királyfi.
Karját lélogatta virágai felé,
Azok a földön burjánoztak,
S hozzá fel csak vadvirág jutott:
Rózsá, liliom, tulipánfejecskék . . .
A magasságot gúnyjal nevelték.

S a kis királyfi egyszer leszállt
Puha fekhelyéről
S lement virágai közé.
De azok már elhervadtak, elfonnyadtak.
Kis királyfi vágyón tárta ki karjait
A biztató keletnek.
Levelendulával is beérte már.
Mindegy volt neki, csak

*Virág legyen, virág :
Kis királyfi, virág király
Nélküle nem élhet.
Tulipán, rózsza, mind elhervadt.
Kicsi királyfi szíve hevesen vert
Szomorú virágindulót . . .
S visszaszállott szívárványos lakába
Egyedül, vadvirágos füzérével . . .*

(Kassa)

Mohr Gedeon

Szabad versednek különösen az első fele sikerült, ahol a zivatar lefolyását fested tömören, szépen. A virágos királyfi tragédiáját azonban már halványabb színekben rajzolod meg. S így az alap gondolat nem bontakozik ki tisztán, világosan.

Regél a Csermosnya.

Az „Álomtó“ mondája. A Somhegy szomszédságában a Csermosnya felett lustálkodik az „Alsóhegy“. Tetején 240 m. magasságban bővizű forrás található. A forrás mellett egy 20 m. széles, néhol 1 m. mély tó terül el. Vize piszkos. Szélét ellepte a sás. Benne a bekák ezrei vertek tanyát. Erről a tóról a következő, eléggé ismert monda él a faluban :

Tikkasztó nyári napon egy fáradt remete vászorgott a hegyekben. Eltévedt. Napok óta nem evett, nem ivott. Érezte, hogy a forróságban nem bírja ki soká.

Buzgón kérte Istent, hogy vezesse őt egy kis forrásra, hogy legalább a szomját olthassa. A remete álomba merült. Egy angyal kezén fogva elvezette egy helyre, hol a földből bőven bugyogott elő a víz.

A remete felebredt. Hívó ember lévén, elment megkeresni a forrást. És csodák csodája, néhány lépésre kristálytisza forrásra bukkant. A forrás melletti kis tóban a fellegek nézegették magukat.

A remete ivott a vízből. Megfürdött a tóban. S hálát adott Istennek, hogy az elpusztulástól megmentette.

Azóta nevezi a nép a forrást „Álomkút“-nak, a tavat „Álomtó“-nak.

(Rimaszombat)

Kuchta Ferenc
VI. o. rgimn. tan.

A rongyos király.

*Kívágyta görcsös kezéből a kardot
Örömmel várta a szelíd, új tavaszt,
Jóllakásról, szeretetről álmódott
A munka királya, a rongyos paraszt.*

*Megjött és elmúlt a tavasz öröm nélkül.
Ajándéka rongyos ajándék : Élet,
Bánat, örök törődés, szenvedések . . .
Vetése, aratása semmivé lett !*

*Száguldó, kegyellen gyorsvonat a Sors.
Vele repül száraz kenyér, sok remény.
Morajában zúgnak messzi indulók,
De az otthontalan vigasza szegény.*

*Mi szegyeljük a rongyos, kopott ruhát
S kenyérért könyörög a koldús sereg.
Szíve a fáradt parasztnak sem hideg
S friss cipővel jóllakik a sok gyerek.*

*Csak egy kis kenyér kell a boldogsághoz
S megszűnik minden : nyomor, panasz, viszály.
S hogy azt előteremtse : fárad, szenved,
Tűr, izzad a paraszt, a rongyos király !*

(Brünn)

Singer Árpád
egyet, hallgató

Versednek van lüktető ereje, dallamossága. A szimbolizmusból is kiérzik gondolatodnak magva, csak még gondosabban kell megkeresni a kifejező szavakat s inkább kevesebb szóval többet sejtetni, hogy mondanivaló szét ne áradjon, el ne laposodjék.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Cs. Zoltán Kassa. Azt okosan teszed, hogy a Magyar Nyelvőr régi köteteit forgatod és olvasod a magyar írók és művészek életrajzát. Ismereteid ezzel hatalmasnak gyarapodnak, izléseid tisztul, látóköröd tágul. És szlovákul is tanulj szorgalmasan, hogy minél tökéletesebben bírd ezt a nyelvet, mert szlovenszkoí magyar ifjú e nélkül ma az életben nem boldogul. Versed, mihelyt lehet, jön. — **Sidó József, Pozsony.** A kért számokat elküldtem. — **R. Ferenc Budapest.** A „Vetés“ számaát elküldtem. A regölésről és falujárásról bőven találhat cikkeket lapunk 7—8-ik évfolyamaiban, **S. L. Rozsnyó.** Küldje be kéziratát. Ha beválik, hozom. — **J. D. Érsekújvár.** A rejtvény megfejtését levelezőlapon kell beküldeni. Ez olcsóbb é. kár a lapot megcsontítani. — **Elmélikedő Bereszász.** Ferdítésaiban nem ügyel eléggé az eredeti formára, sem a rímre. Könnyebb nyelvre törekedjék. Az egyik alkalmilag jön. — **M. L. Rimaszombat.** Sokat kell még tanulnod, míg jó verset írhat. A beküldöttékben van ézés is, gondolat is, de a rímek, a mérték sántít. — **M. J. Nagy-Lucska.** Sakkrovatot, sajnos, nem nyithatok, mert a nyomda nincs erre berendezve. Keresztrejtvényed nem közzölhető. — **B. K. Pozsony.** Igen furcsa és új dolog, hogy a szerkesztő legszentebb jogaiba merjen valaki beavatkozni. Ön elő akarja írni, hogy ki dolgozhat A Mi Lapunkba, ki nem, ez ellen a legerélyesebben tiltakozom. A lap a magyar ifjúságé. Bárki részére nyitva áll, ha megfelelő, ifjúságunk javát szolgáló jó cikket hoz. — **Dun Lip Komárom.** Verseid nem tehetségtelenek, de a harmóniát zavarja a képek összezavarása. Gyönyörűen kezdted pl. így :

Hatalmas véső, ugy-e, az élet ?
Nem gondol véled, nem gondol vélem.
Nem nézi, hogy ki gazdag vagy tépelt.
Év-vésőjével arcunkra vési
Az emberöltők ríne-koszorúját.

De aztán a vágató vonat, a csodás szeszély elrontja az egésznek egységes benyomását. A „Berkekben jártam“-ban van valami megkapó, de a sorok nem fejezik ki tisztán azt, amit mondni szeretnél. Kapok tőled még jobbat is. Keresztrejtvényed kezdetleges. — **K. F. Rimaszombat.** Verseid még a próza határán járnak. Két prózai dolgod sem üti meg a mértéket. Pongyola a kidolgozás és nincs kellő csattanó. Nem közlöm. — **D. Anna Rimaszombat.** Rejtvényeid nem váltak be. — **Kolmonth József Rimaszombat.** Igazad van. Egész éven át ingyen megy a lap. — **Világírodalom.** A beküldött két versben nincs semmi fejlődés. Lapos próza, bőbeszédűség sekélyesíti el az érzést és a hangulatot. Nem váltak be. — **M. László Rimaszombat.** Megjegyzéseid a könyvjegyzékhez ismétlése a régebben irottaknak. Mostani fejtörőd nem váltak be.